

Biro 82 08.03.2016

966
11.03.2016

Rog convocare
Comisiei pentru
reoluțiile de urgență
15.03.2016

ROMANIA
Parlamentul României

Biroul permanent al Camerei Deputaților
Inițiative legislative

Nr. 61 din 24.02.2016

Camera Deputaților

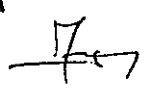

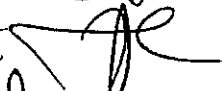
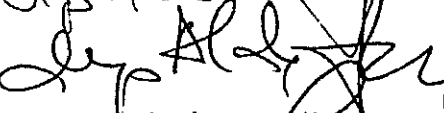

Senat

Către Biroul Permanent al Camerei Deputaților

În temeiul art. 74 alin. (1) din Constituția României și în baza art. 92 din Regulamentul Camerei Deputaților, vă înaintez spre dezbateră și aprobare **propunerea legislativă privind protejarea și sprijinirea familiilor afectate de emisiile de pulberi, gaze și vapori provenite de la fostele fabrici, uzine și întreprinderi din raza municipiului Turda**, însoțită de expunerea de motive, în vederea dezbaterii și aprobării.

Inițiator:

- 1 Deputat ALDE Mircea-Vicențiu IRIMIE
- 2 Dep. ALDE Ioan Koedoroș
- 3 Deputat ALDE Steluța Căstăricu
- 4 Deputat PSD Iulian Căpăruș
- 5 Deputat PNL Elena Ramona Remeș
- 6 Deputat PNL Radu Flăcău
- 7 Senator PSD GORDOȘ ALEXANDRU
- 8 Dep. UDMR MATEI ANDRĂȘ
- 9 Dep. PNL OROS NECRITA ADRIAN

- 10 deputat PSD CRISTEA AUREA
- 11 GURĂŢĂ ADRIANA MP.
- 12 LĂSZLÓ ATTILA UDMR
- 13 TÂMBULESCU ANDREI ALDE
- 14 Jovanu Aurelian ALDE
- 15 Prodanu Costel ALDE
- 16 NEGRU CORNELIA Dep ALDE
- 17 JURBAŢĂ EUGEN Senator ALDE
- 18 AVRAM CONSTANTIN Dep. ALDE
- 19 CUPĂ ION Dep ALDE
- 20 Bocu Gheorghe Dep ALDE
- 21 Galan Constantin Dep ALDE
- 22 DANIEL CONSTANTIN ALDE
- 23 Uscărescu Dorinel ALDE
- 24 Ben Boldescu PSD

Expunere de motive

În cuprinsul Legii 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, există prevederi în temeiul cărora se acordă dreptul la reducerea vârstei standard de pensionare cu 2 ani fără nicio penalizare.

Astfel, articolul 65 alin. (5) al Legii 263/2010 stipulează că "Persoanele care au locuit cel puțin 30 de ani în zonele afectate de poluarea remanentă datorită extracției și prelucrării minereurilor neferoase cu conținut de cupru, plumb, sulf, cadmiu, arseniu, zinc, mangan, fluor, clor, respectiv Baia Mare, Copșa Mică și Zlatna, pe o rază de 8 km în jurul acestor localități, beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare cu 2 ani fără penalizarea prevăzută la alin. (4)".

Prin această inițiativă legislativă, dorim să înfăptuim un act de justiție socială pentru o categorie de cetățeni a căror stare de sănătate a fost și este afectată de existența în aria municipiului Turda, a unor importante fabrici, întreprinderi și uzine, care au generat în timp, alterarea stării de sănătate a locuitorilor.

Deși aceste fabrici au asigurat și mai asigură locuri de muncă pentru locuitorii municipiului Turda, dar și pentru cei din împrejurimi, în același timp acestea alterează ireversibil și ireparabil starea de sănătate a locuitorilor din zonă.

Principalele surse de poluare de pe raza municipiului Turda:

1. Uzina Chimică Turda (UCT SA)
  - hexaclorciclohexan (HCH)
  - Mercur (Hg)

- Diclordifeniltriclorețanul (DDT)

- Benzen (C₆H₆)

- Acid clorhidric (HCl)

- Cupru (Cu)

2. Fabrica de ciment

- ciment

- var

- gips

3. Întreprinderea 9 Mai

- carbură de siliciu

4. Electroceramica

- elemente de toxicitate rezultate în urma proceselor de emailare și coacere

5. Fabrica de sticlă

- coloranți pe bază de plumb

- pulberi de sticlă rezultate în urma gravurii

6. Silica

- au fost înregistrate sute de cazuri de silicoză care în perioada comunistă au fost ascunse populației.

În ceea ce privește repartiția bolnavilor în funcție de fabrica la care aceștia erau angajați se poate remarca o incidență crescută a acestora la Fabrica de Sticlă, urmată de Electroceramica și de Silica. Comparativ, chiar dacă în anul 1962 se înregistrează o incidență mai scăzută a bolnavilor de tuberculoză, crește însă semnificativ numărul bolnavilor cu infecții acute ale căilor respiratorii superioare (8757), dintre care din nou mediul urban se diferențiază net cu 7811 bolnavi, în special copii (2124 adulți și 5687 copii) față de 527 în mediul rural

(3463) si cronică (725), din nou cu precădere în rândul copiilor (2406, respectiv 300 în mediul urban).

Fabrica de Ciment	Total	418
	Tuberculoză pulmonară	30
	Boli acute ale căilor respiratorii superioare	357
	Pneumonii și bronhopatii	31
Uzinele Chimica	Total	94
	Tuberculoză pulmonară	8
	Boli acute ale căilor respiratorii superioare	59
	Pneumonii și bronhopatii	27
Silica	Total	169
	Tuberculoză pulmonară	33

	Boli acute ale căilor respiratorii superioare	124
	Pneumonii și bronhopatii	12
Electroceramica	Total	399
	Tuberculoză pulmonară	30
	Boli acute ale căilor respiratorii superioare	357
	Pneumonii și bronhopatii	12
Fabrica de Sticla	Total	1054
	Tuberculoză pulmonară	100
	Boli acute ale căilor respiratorii superioare	902
	Pneumonii și bronhopatii	52

Incidența bolilor respiratorii în funcție de fabrica angajatoare

Date referitoare la unitățile industriale poluante conform bilanțului de mediu

Incinta fostei S.C. UCT S.A. este amplasată pe teritoriul municipiului Turda , în zona industrială , pe malul drept al râului Arieș, în imediata apropiere a albiei acestuia.

Amplasamentul a fost supus în decursul anilor unei poluări semnificative datorită faptului că nu au fost luate măsuri corespunzătoare pentru dotarea instalațiilor de reducere și reținere a poluanților precum și ca efect al depozitărilor neorganizate și necontrolate a diverselor deșeuri și materiale. Totodată este de menționat că oprirea activității de producție și apoi lichidarea SC UCT SA s-a făcut fără un plan de acțiune privind decontaminarea instalațiilor și a zonei.

Scurt istoric

Fabrica de sodă a fost construită în anul 1911 de către compania Solvay.

În perioada interbelică are loc o dezvoltare a Fabricii de sodă, bazată pe valorificarea resurselor naturale din zonă (sare, calcar și gaz metan). Astfel se construiesc cuptoare de var, o instalație pentru electroliza clorurii de sodiu simultan cu instalațiile consumatoare de clor (acid clorhidric și clorură de var). Odată cu creșterea capacității de producere a clorului se dezvoltă și industria consumatoare a acestuia prin începerea clorurărilor organice, producându-se în special Hexaclorciclohexan insecticid foarte utilizat la acea vreme.

Cel de al doilea război mondial a produs multe și grele distrugerii orașului. Fabricile au fost transformate în ruine iar casele oamenilor au fost distruse în proporție de peste 20 % din cauza luptelor care s-au dat timp de peste o lună chiar la marginea orașului.

După război compania Solvay, proprietara Fabricii de sodă renunță la reconstruirea și repornirea acesteia datorită costurilor foarte mari. Lipsiți de altă alternativă pentru asigurarea subzistenței, muncitorii fabricii se angajează într-un efort disperat dar constructiv și repun treptat în funcțiune fabrica.

După naționalizare începe procesul de industrializare forțată a țării, fosta Fabrică de sodă (devenită Uzina Chimică și apoi Întreprinderea Chimică) beneficiind de un intens proces de dezvoltare și modernizare.

Astfel în 1958 se pune în funcțiune noua instalație de electroliza clorurii de sodiu prin procedeul cu catod de mercur, echipată cu 44 celule de tip Krebs capabilă să funcționeze la o intensitate a curentului de 30 KA (putere instalată cca. 10MW). Această instalație dispunea și de o secție de lichefiere și depozitare a clorului lichid astfel obținut. Depozitul de clor lichid dispunea de 4 rezervoare de câte 20 tone fiecare amplasate într-o construcție semiîngropată , complet închisă.

Urmează o nouă etapă de dezvoltare , pe fondul creșterii disponibilului de clor, concretizată prin punerea în funcțiune a instalațiilor de fabricare a DDT, HCH și PCV. în 1964-65.

Anul 1972 marchează o nouă etapă de modernizare prin dublarea capacității de producție a instalației de electroliză și începerea electrolizei clorurii de potasiu. O perioadă se supun

electrolizei simultan atât clorura de sodiu (cu producere de hidroxid de potasiu) cât și cea de potasiu (cu producere de hidroxid de potasiu).Această creștere a capacității de producție impune mărirea depozitului de clor lichid prin punerea în funcțiune a încă două rezervoare de 50 tone fiecare, amplasate în imediata apropiere a vechiului depozit, într-o încăpere închisă, semiîngropată.

În perioada imediat următoare are loc sistarea fabricației DDT-ului, apoi se renunță la electroliza clorurii de sodiu, întreaga capacitate a instalației de electroliză fiind destinată procesării clorurii de potasiu și se pune în funcțiune prima instalație de producere a carbonatului de potasiu prin atomizare.

Anii 80 marchează cea mai importantă etapă a dezvoltării acestei întreprinderi, fiind puse în funcțiune , pe rând , până în 1984 următoarele instalații : oxiclorigura de cupru, a doua instalație de carbonat de potasiu, silicat de potasiu, rodanura de potasiu, trilon B și săruri foto. Tot în această perioadă se sistează fabricarea HCH și clorurii de vinil (materie primă la fabricarea PCV) înlocuit cu produsul similar din import URSS. În 1989 se oprește și fabricarea Rodanurii de potasiu.

În momentul revoluției din 1989 Intreprinderea Chimică Turda era una din cele mai importante uzine chimice din România.

Schimbările politice și economice din țară și din Europa, marchează puternic activitatea acestei unități economice (devenită S.C. „UCT” S.A.). Astfel, în 1991 se oprește fabricarea PCV (reluată doar sporadic ulterior) și se revine la electroliza clorurii de sodiu, concomitent cu realizarea ultimei modernizări importante și anume înlocuirea electrozilor de grafit din celulele de electroliză cu electrozi

cu dimensiuni stabile tip De Nora. În consecință se reduce capacitatea de producție a instalațiilor de carbonat de potasiu și silicat de potasiu, acestea fiind nevoite să apeleze la importuri de hidroxid de potasiu. Evoluția pieței românești și mondiale face ca din 1992 societatea să înregistreze un puternic declin, înregistrând cvasi permanent pierderi economice importante pe fondul reducerii drastice a producției la toate produsele din gama de fabricație.

Anul 1994 marchează ultima încercare de redresare a societății, concretizată prin punerea în funcțiune a instalației de îmbuteliere a clorului lichid, reluarea pentru scurt timp a electrolizei clorurii de potasiu, re tehnologizarea parțială a instalației de oxiclură de cupru odată cu creșterea ponderii exportului la acest produs și oprirea tuturor capacităților de producție considerate nerentabile (săruri foto , clorură de var, hipoclorit de calciu, silicat de potasiu, etc.). În 1997 se înlocuiesc cele două rezervoare de clor lichid de 50 tone cu două rezervoare noi iar cele patru rezervoare de 20 tone din vechiul depozit de clor sânt scoase definitiv din funcțiune.

La finele anului 1998 începe procedura de lichidare administrativă a societății , activele acesteia fiind preluate , prin cumpărare de către S.C. „Nuha Trading” S.R.L.

Principalele surse de poluare

Dat fiind specificul activității desfășurate în decursul timpului de S.C. UCT S.A. Turda, poluanții specifici au afectat mediul prin emisii de pulberi, gaze și vapori, prin deversări accidentale de ape reziduale cu conținut de substanțe toxice și mai ales prin acumularea de

substanțe toxice în depozite necontrolate și în solul și subsolul adiacent fostelor instalații de producție.

Emisiile cele mai frecvente au fost sub formă de : **gaze de ardere a gazului metan** în instalațiile tehnologice (atomizoare pentru fabricarea și/sau uscarea unor produse-carbonat de potasiu, oxiclură de cupru, sulfat de sodiu, rodanură de potasiu, PVC și cuptorul de topire a silicatulului de potasiu) și pentru producerea de energie termică în cazanele de abur, **vapori de acid clorhidric** de la instalația de fabricare a acestuia, **clor gazos** în cazuri accidentale de la instalațiile de producție (electroliză și lichefierea clorului) sau de la instalațiile consumatoare (oxiclură de cupru, clorură de var, clorură ferică clorurări organice), **pulberi cu conținut de cupru** de la fabricarea oxiclurii de cupru, **pulberi de carbonat de potasiu**, **pulberi de sulfat de sodiu** și **pulberi de rodanură de potasiu** de la instalațiile de fabricare a acestora prin atomizare.

Caracteristici toxicologice și de risc ecologic ale principalelor substanțe care au generat poluarea

a) **Hexaclorciclohexanul (HCH)** este un pesticid care face parte din grupa a II-a de toxicitate. Se obține industrial prin clorurarea fotochimică a benzenului

Din totalul de 17 izomeri optici sau stereo, posibili din punct de vedere teoretic, în realitate există numai 9 , notați de la α până la θ . Izomerul γ , cunoscut sub numele de lindan este cel mai important dintre aceștia, datorită calităților sale insecticide, iar dintre cei care-l însoțesc, se remarcă izomerii α , β , δ având o pondere mai

Însemnată în randamentul reacției. Soluția obținută are o concentrație de 12 - 14% în izomer γ , concentrându-se însă până la 35%.

Acești izomeri au proprietăți chimice aproape identice, prezintă o mare stabilitate la acțiunea luminii, a oxidanților, a aerului, a CO_2 , a acizilor minerali concentrați; sub acțiunea alcaliilor formează trichlorbenzen și HCl. Solubilitatea izomerilor în diverși solvenți descrește în seria δ , γ , ϵ , α , β . În apă solubilitatea HCH este de 0,03 mg/l.

Izomerul γ prezintă cea mai ridicată toxicitate, fiind urmat de izomerul α și apoi de β .

Toxicitate acută	γ -HCH	HCH	α -HCH	β -HCH
DL ₅₀ mg/kg corp	125	600	500	>6000

HCH-ul ingerat odată cu unele alimente este absorbit prin tractul gastro-intestinal și distribuit în primul rând spre diverse organe (rinichi, ficat, creier) concentrându-se apoi în special în țesutul adipos.

În ceea ce privește fitotoxicitatea, s-a observat că după un tratament specific al solului, rezidii de HCH s-au găsit mai ales în acele porțiuni de vegetal care cresc sub pământ (rădăcini): cartofi, sfeclă, gulie, ridichi, morcovi etc. În plantele care nu conțin ceruri, uleiuri sau alte lipide, sau conțin cantități nesemnificative esențiale din acestea, predominând mediul apos și unele enzime, lindanul este scindat destul de repede.

Între diverșii izomeri ai HCH există și diferite în ceea ce privește efectele farmacologice asupra animalelor cu sânge cald: izomerul alfa și în special gama acționează asupra sistemului nervos ca stimulent, în timp ce izomerul beta și în special delta ca deprimant. HCH-ul tehnic sau numai lindanul, ingerat odată cu unele alimente este absorbit prin tractul gastro-intestinal și distribuit în primul rând spre diverse organe (rinichi, ficat, creier) concentrându-se apoi în special în țesutul adipos. Metabolizarea în organism a arătat că izomerul gama este excretat mai rapid decât izomerul beta. Prima etapă a metabolismului este marcată de apariția gama-PCCH (pentaclorciclohexan). Aceasta este urmată de eliminarea unor molecule de HC1 prin intermediul ipotetic al tetraclorciclohexadrenei la 1,2,4-triclorbenzen care se excretă prin urină în cantități mici. Principalele produse de excreție sunt compușii conjugați ai acidului glucuronic care sunt solubili în apă. Proporția dintre concentrația de HCH acumulată în organism, respectiv în țesutul adipos și concentrația ingerată cu unele alimente pentru izomerii HCH-ului s-a găsit a fi: alfa 2:1; beta 10:1; gama 1:1; delta 1:1. De asemenea o serie de date pledează pentru afirmația că izomerul beta este deosebit de persistent, prezentând astfel și o toxicitate considerabilă. Efectele cronice produse de pesticidele organo-clorurate pot fi grupate în: hepatotoxice cu alterarea funcțiilor hepatice până la insuficiență hepatică; neurotoxice cu modificări funcționale evidențiate electroencefalografic, până la encefalopatii; gonadotoxice cu tulburări ale ciclului menstrual și avort spontan la femei și sterilitate la bărbați; embriotoxice cu producerea de malformații congenitale și altele. Aceste efecte au fost constatate cu precădere la animale, dar ele pot fi

transpuse și organismului uman. Unii autori le acordă și efecte cancerigene sau cocancerigene.

b) Mercurul este un metal greu (greutate moleculară 200,61), lichid la temperatura obișnuită, emițînd vapori la 20° (presiunea vaporilor 0,012 mmHg), fierbe la 365,58° și se topește la —38,87°. În contact cu aerul umed se oxidează ușor formînd un strat de oxid mercurios (Hg_2O).

Investigațiile efectuate în diferite state industrializate arată că 25% din mercur se utilizează în industria compușilor alcalini ai clorului, 20% material electric, 15% vopsele, 10% aparate de măsură și control (termometre, barometre etc.), 3% în dentistică, 2% în laboratoare, 20% alte utilizări (catalizatori, ingrediente în preparatele farmaceutice și cosmetice, procese de amalgamare, agenți conservanți ai pastei de hîrtie etc.). Sub formă de metal se folosește la fabricarea diferitelor aparate de laborator, termometre, barometre, lămpi de mercur, fabricarea, repararea sau întreținerea metrilor electrice, în industria chimică la fabricarea clorului, alcaliilor, acidului acetic și acetaldehidei.

Principala sursă de mercur din mediul ambiant este degajarea naturală a scoarței terestre care produce anual 25 000 până la 125 000 tone de mercur.

Sursele datorită activității umane, numite „antropogenice” sunt probabil mai puțin importante. În anul 1975 eliberarea totală de mercur datorită activității umane a depășit 20 000 tone pe an.

Concentrația mercurului în atmosferă este de regulă inferioară cifrei de 50 ng/m³, învecinându-se cifrei de 20 ng/m³. La 50 ng/m³ ea

va duce la un aport zilnic de ordinul 1 g pe individ. În „puncte calde” din jurul uzinelor, a turnătoriilor și rafinăriilor s-ar putea ca aportul să atingă 30 g. Acest aport va fi superior în caz de expunere la vapori de mercur. O concentrație medie de $0,05 \text{ ng/m}^3$ de aer ar provoca un aport zilnic mediu prin inhalare în jur de 480 ng.

Prezența mercurului în apa de băut nu contribuie mai mult de $0,4 \mu\text{g}$ din aportul total zilnic. Conținutul în mercur al apei dulci în absența oricărei contaminări este inferior cifrei de $200 \mu\text{/litru}$; în ocean, în general, valorile nu depășesc 300 ng/litru .

Alimentele constituie sursa principală a aportului de mercur pentru populația care nu este expusă profesional; peștii și produsele de pește sunt responsabile pentru cantitatea cea mai mare de metil-Hg prezentă în produsele alimentare, în celelalte produse conținutul în Hg este, în general, inferior cifrei de $60 \mu\text{g/kg}$, iar peștii de apă dulce necontaminați au această cifră cuprinsă între 100 și 20 ng/kg net. În zonele cu apă dulce contaminată se semnalează frecvent conținutul de 500 la $700 \mu\text{g/kg}$ net și uneori chiar superioare.

Ingerarea zilnică de alimente în afară de pește este evaluată la $5 \mu\text{g}$, dar sub o formă chimică necunoscută.

Mercurul metalic este absorbit sub formă de vapori fiind reținuți în organism în proporție de $75\text{—}85\%$ din mercurul aflat în aerul inspirat când concentrația acestuia este de $50\text{—}350 \mu\text{g/m}^3$ aer. Sărurile mercurului pătrund în organism sub formă de aerosoli. Atât vaporii de mercur elementar, cât și aerosolii sărurilor mercurice trec în circulație prin membrana alveolocapilară.

Prin tegumentul intact mercurul poate pătrunde, dar nu este o cale importantă în intoxicația profesională. Această cale de absorbție se datorează liposolubilității mercurului.

Expunerea profesională la vaporii de mercur elementar constituie riscul principal pentru sănătatea omului. Astfel de riscuri de expunere au fost descrise în peste 50 de profesii.

În sânge, precum și în țesuturi, mercurul metallic și compușii mercurici sunt oxidați; sărurile mercurice formează compuși solubili cu proteinele, cu alcaliile sângelui și lichidul tisular. Acțiunea toxică a mercurului se explică atât prin liposolubilitatea sa, care îi permite o distribuție universală, cât și prin oxidarea ionului mercuric în ion mercuric.

Mercurul metallic se metabolizează în ioni bivalenți, reacție care are loc printr-un mecanism enzimatic, complexul catalază fiind locul cel mai probabil al oxidării biochimice. Reacția de oxidare a fost pusă în evidență în eritrocite, dar se pare că ea are loc și în alte țesuturi. Restul de mercur elementar rămâne în soluție în sângele care îl transportă până la barierele cerebrale și placentare. Datorită liposolubilității sale, precum și a marii sale difuzibilități, mercurul străbate ușor aceste bariere. Oxidarea sa în aceste țesuturi — creier — duce la acumularea sa în țesutul cerebral.

Eliminarea din creier este încetă, iar aceasta este în concordanță și cu observația clinică după care S.N.C. este organul critic la expunerea pe termen lung la vaporii de mercur. Unele regiuni ale S.N.C. prezintă concentrații mari de mercur. Au fost găsite de asemenea concentrații mari de mercur în glandele tiroidă și pituitară.

Eliminările din aceste organe sunt încete, iar această retenție prelungită poate induce tulburări funcționale sau de structură.

Alt organ afectat este rinichiul, unde îl găsim legat de radicalii tioli, ceea ce face ca excreția lui să fie mai îndelungată. Se mai acumulează în ficat, mucoasa tubului digestiv, glandele salivare și placenta.

Nu se cunoaște pe deplin mecanismul de excreție urinară, care este intermitentă, variind de la o zi la alta și chiar în decursul unei zile. Cantitatea de mercur care se excretă nu depășește 10% din mercurul care trece prin rinichi.

Intoxicația cronică este intoxicația obișnuită profesională și ea se dezvoltă după o perioadă oarecare de expunere la toxic, a cărei durată este determinată de gradul de expunere și de factori individuali.

În intoxicația cronică predomină simptome din partea tubului digestiv și simptome nervoase. Între primele simptome cităm : ușoare tulburări digestive (anorexie), tremor intermitent — uneori în anumii mușchi și tulburări nevrotice. Evoluția intoxicației variază foarte mult de la caz la caz. Dacă la apariția primelor simptome de boală încetează continuarea expunerii, revenirea la normal are loc. În cazul când expunerea continuă și intoxicația este bine exprimată, nu ne putem aștepta, în majoritatea cazurilor, la o ameliorare a simptomatologiei.

Apariția simptomelor și a semnelor clasice de intoxicație cu mercur are loc după o expunere cronică a muncitorilor la concentrații ale mercurului în ser de $0,1 \text{ mg/m}^3$ aer. Intoxicația clasică cronică cu

mercur se manifestă cu simptome din partea tubului digestiv și a sistemului nervos central și periferic.

Gingivita și stomatita sunt manifestările cele mai frecvente ale sindromului și sînt în mare măsură favorizate de o igienă defectuoasă a cavității bucale. Bolnavii prezintă inflamații ale gingiilor, cu dureri și sîngerări spontane, salivatie crescută, gust metalic în gură și senzație de arsură când mîncă sau beau apă. Mucoasa obrazilor poate fi inflamată, uneori prezentîndu-se sub formă ulceromembranoasă, iar în cazuri grave și cu prinderea ganglionilor submaxilari.

Simptomatologia legată de afectarea sistemului nervos poate fi datorită leziunii S.N.C. sau nervilor periferici. Afectarea S.N.C. se manifestă prin eretismul și tremorul mercurial.

Eretismul mercurial este o perturbare specifică a psihicului. Simptomele constau din nervozitate, iritabilitate, lipsa de concentrare, depresiune, cefalee, slăbiciune, oboseală, somnolență sau insomnie, tendință de a roși ușor, izbucniri fără motivare.

Tremorul din mercurialismul cronic se prezintă uneori sub forma unui parkinsonism cu amimie, mers nesigur și balansat. Tulburările în vorbire, caracterizate printr-o vorbire scandată, greutate în începerea frazelor, dificultate de pronunțare și o stîlcire ușoară și moderată a cuvintelor. În forma parkinsoniană, vorbirea este înceată și monotonă.

În intoxicațiile acute cu sărurile anorganice, solubile ale mercurului poate apare sindromul nefrotic. Acesta produce leziuni severe renale, cu anurie, uremie și moarte.

c) **Diclorodifeniltricloroetan (DDT)** a fost sintetizat pentru prima dată în 1873 de către chimistul austriac Othmar Zeidler, după 62 de ani fiind descoperite proprietățile sale insecticide, pentru ca abia după 1942 să fie utilizat pe scară mondială ca insecticid.

Produsul tehnic se prezintă sub forma unei pulberi albe-cenușii, ceroase, cu interval de înmuiere 75...105 grade C. DDT este greu antrenabil cu vapori de apă, greu solubil în etanol anhidru, eter de petrol, ușor solubil în acetonă, dioxan, ciclohexan, solubilitatea în apă la 18 grade C este de 0,001/1000 g.

DDT este un insecticid de contact și de ingestie, cu acțiune de șoc slabă. Pătrunderea sa în corpul insectelor are loc prin zonele cu conținut de lipide ridicat, deoarece produsul este liposolubil. El se condiționează ca pulberi umectabile, emulsii apoase, concentrate emulsionabile, soluții în dizolvanți organici, aerosoli, pulberi de prăfuit, etc.

În majoritatea țărilor a fost interzis, ca urmare a persistenței mari ceea ce duce la reziduuri în sol, apă și produse alimentare, precum și la dezechilibrarea agrobiocenozelor.

DDT este un produs cu toxicitate ridicată pentru om. Doza toxică orală este de 10-15 mg/kg, iar cea mortală de 70-85 mg/kg.

d) **Benzenul** este un lichid incolor cu miros aromat pătrunzător, practic insolubil în apă (0,057 % la 20 grade C), miscibil cu alcoolul etilic, acetona și hidrocarburile lichide, bun dizolvant pentru substanțele organice, vaporii sunt toxici și inflamabili. Este o substanță cancerigenă pentru oameni și animale.

Are o stabilitate termică remarcabilă și este stabil la acțiunea oxidanților. Adiționează clor prin mecanism radicalic formând HCH.

Benzenul pătrunde în sânge pe cale respiratorie, apoi este depozitat în diverse organe și țesuturi, proporțional cu cantitatea de grăsimi de unde eliminarea are loc foarte lent. Benzenul acționează cu precădere asupra sistemului nervos și asupra sângelui (în deosebi asupra măduvei osoase, care regenerează globulele roșii).

e) Hidroxidul de sodiu solid este o substanță albă, higroscopică, fără miros și foarte corozivă. Are masa moleculară 40, densitatea la 20 grade C 2,13 iar punctul de fierbere 1390 grade C. Se dizolvă ușor în apă cu degajare de căldură (cca. 10 kcal/mol). În soluție hidroxidul de sodiu este complet ionizat având un puternic caracter alcalin (sol 1N are pH=14. În soluție apoasă reacționează ușor cu clorul formând hipoclorit de sodiu; dacă soluția depășește o anumită temperatură și concentrație se formează clorat de sodiu.

f) Acidul clorhidric este un gaz incolor cu miros înțepător. Se solubilizează ușor în apă cu degajare de căldură. Are masa moleculară 36,465, punctul de lichefiere -83 grade C la 760 mm Hg, punct de solidificare -112 grade C. Soluția concentrată poate conține 37-39 % HCl și are densitatea 1,19. Soluțiile tehnice conțin cca 36,5 % HCl și au o culoare gălbuie datorită conținutului de impurități (clorură ferică în special).

Soluțiile apoase de acid clorhidric atacă energic -la rece- toate metalele care sânt mai electropozitive ca hidrogenul (sodiu, potasiu, calciu, aluminiu, fier, etc.) cu degajare de hidrogen. De asemenea

reacționează ușor cu unii oxidanți (permanganat de potasiu, acid azotic, etc) punând în libertate clor. Acidul clorhidric este un acid tare.

g) Clorul

Clorul lichid are aspectul unui lichid uleios de culoare verde. La presiune atmosferică și temperaturi peste -34 grade C se vaporizează, devenind un gaz de culoare galben verzui cu miros puternic, sufocant.

Greutatea atomică	35,5
Densitatea gazului la 0 grade și 760 mm Hg kg/mc	3,214
Densitatea lichidului la +15 grade kg/mc	1,424
Temperatura de fierbere la 760 mm Hg grade C	-34,05
Temperatura de solidificare grade C	-100,9
Căldura de vaporizare la 760 mmHg kcal/kg	68
Căldura specifică a lichidului între 0 și -24 grade C kcal/kg*grad	0,226
Tensiunea de vapori a clorului lichid funcție de temperatură este:	

Temperatura(grade C)	Tensiune de vapori (ata)
-50	0,4856
-40	0,7925
-34,4	1,000
-30	1,236
-20	1,856
-10	2,680
0	3,762
+10	5,142
+20	6,864
+40	8,973
+50	14,55
+60	18,11

Clorul reacționează ușor cu apa rezultând „apa de clor” în care legaturile dintre clor și apă sânt foarte slabe de natura forțelor van der Waals. Se dizolvă ușor în solvenți anorganici clorurați ca : tetraclorura de carbon, cloroform, diclorețan.. Cu hidrogenul poate forma amestecuri explozive (limita inferioară :5,8% hidrogen și 94,2% clor; limita superioară: 8,5% hidrogen și 11,5% clor). Un amestec echimolecular de clor și hidrogen la temperatură scăzută și întuneric nu reacționează , la lumină însă explodează prin reacție fotochimică în lanț, cu formare de acid clorhidric.

Clorul se combină direct cu toate elementele, în afară de oxigen, azot, carbon și iridiu, fiind unul dintre cele mai reactive

elemente , după fluor. Metalele ușoare ca: sodiu, potasiu, magneziu, aluminiul, etc., în stare incandescentă se combină cu clorul formând clorurile respective. Metalele grele reacționează mai încet. Clorul perfect uscat nu atacă fierul, cuprul, plumbul, etc.

h) Cuprul . Numele derivă de la "aes Cyprium" , denumire latină care înseamnă metal din Cipru. Se cunoaște din timpuri preistorice , respectiv cu 5000 ani î.e.n. apărut în Egipt, fiind primul metal obținut de om. Apariția cuprului a permis să se facă un salt important în istorie: trecerea de la epoca de piatră la epoca bronzului. Este un element mult răspândit în scoarța terestră (0,01 %), dar numai în puține locuri apare în cantități mari. În natură se găsește foarte rar ca metal liber, principalele minerale fiind: cupritul (Cu_2O), malachitul ($\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$), azuritul ($2\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$), covelina (CuS), calcopirita (CuFeS_2), tetraedritul ($3\text{Cu}_2\text{S} \cdot \text{Sb}_2\text{S}_3$), calcozina (Cu_2O).

Este un metal de culoare roșie-arămie, caracteristică, având o puternică strălucire în stare polizată. Este un metal greu densitate 8,98 și moale, cu duritatea 2,5-3 pe scara Mohs, este plastic, maleabil și ductil. Cuprul formează un număr mare de aliaje cu Zn, Sn, Al, Ni, Pb, Mn, Be, Fe, Mg, Au, Ag, etc. și amalgame cu Hg. Se combină cu toți halogenii , încet la rece și repede la cald.

Cuprul se întâlnește în aproape toate organismele animale și vegetale, fiind catalizatorul oxidărilor intracelulare. Sărurile de cupru sunt foarte toxice, o doză de 10 g de CuSO_4 fiind mortală pentru om. De asemenea au o acțiune foarte toxică chiar în doze mici asupra organismelor inferioare (alge și ciuperci).

Masa moleculara = 63,54

Temperatură topire = 1083 °C

Temperatură fierbere = 2350 °C

Investigații privind evaluarea nivelului de poluare

Investigații sistematice privind calitatea factorilor de mediu pe amplasamentul SC UCT SA au fost realizate doar după lichidarea societății, începând cu anul 2000.

Forajele de prospecțiune efectuate în anul 2000, au evidențiat existența unor depozite cu depuneri masive de HCH amplasate astfel:

- lângă DN 1(E 60) la cca. 1 km de la ieșirea din oraș spre Alba Iulia, pe terenul arabil din imediata apropiere a șoselei;

- în incinta SC Constructorul SA învecinată cu SC UCT SA ;

- batalul de șlam situat în imediata apropiere a SC UCT SA pe malul Arieșului;

- zona Posta Rât,, strada Petru Maior-Valea Sărăturii și plantația de pini alăturată.

În ceea ce privește incinta societății, forajele executate au evidențiat următoarele:

- la forajul din zona instalației Hexacloran concentrația de HCH în sol crește de la suprafață spre adâncime. De asemenea în apa freatică HCH este prezent în concentrații peste limita admisă.

-la forajul executat lângă instalația de electroliză s-a constatat depășirea limitelor admise la conținutul de mercur atât în sol cât și în apa freatică.

Din analiza rezultatelor prezentate mai sus rezultă următoarele:

-în zona aferentă instalației Hexacloran , se observă o depășire clară a pragurilor de intervenție la indicatorii alfa și beta HCH și deci existența unei *poluări semnificative* a zonei.

-toate probele de sol prelevate din zona fostei instalații de electroliză prezintă concentrații foarte mari de mercur, mult peste pragul de intervenție, deci existența unei *poluări semnificative* a zonei. De remarcat și faptul acumularea poluanților se realizează atât la suprafață cât și în profunzime.

Poluarea atmosferică

În ceea ce privește poluarea atmosferică în zona analizată trebuie făcută precizarea că dacă în perioada când instalațiile de producție funcționau această poluare era evidentă și afecta tot amplasamentul și o zonă destul de extinsă în jurul acestuia, în momentul de față această formă de poluare este nesemnificativă în zona analizată.

Poluarea apelor

Prin specificul activității actuale nu se generează și nu se evacuează ape reziduale care ar putea produce o poluare a apelor. Totuși , prezența depozitelor de deseuri necontrolate, acumulările de substanțe chimice toxice și agresive în sol și în materialele de construcție face posibilă poluarea apelor subterane prin percolarea

acestor materiale de către apele meteorice și infiltrarea contaminanților în sol odată cu levigatul.

Poluarea solului

Prin poziția și caracteristicile sale, solul este de fapt locul de întâlnire a tuturor poluanților.

Substanțele toxice emise în atmosferă cad pe sol și pătrund în acesta direct sau odată cu precipitațiile, deversările accidentale de substanțe toxice lichide pe sol sau infiltrările din sistemele de canalizare defecte, depozitățile sau împrăștierea accidentală de substanțe solide toxice pe sol, au ca efect poluarea solului evidențiată prin reducerea producției de biomasă, contaminarea produselor agricole sau chiar distrugerea ecosistemelor.

Atâta timp cât substanțele cu potențial poluator ajunse pe sol rămân legate de constituenții solului, accesibilitatea lor este redusă și ca urmare efectul lor dăunător asupra mediului este redus. Atunci când însă condițiile permit trecerea lor în soluție sau antrenarea în sol, accesibilitatea lor crește și ca urmare efectul lor dăunător asupra mediului poate fi deosebit de mare.

Amplasamentul agentului economic a fost supus în decursul anilor unei poluări avansate datorită faptului că nu au fost luate măsuri corespunzătoare pentru dotarea instalațiilor de reducere și reținere a poluanților precum și ca efect al depozităților neorganizate și necontrolate a diverselor deșeuri și materiale. Totodată este de menționat că oprirea activității de producție și apoi lichidarea SC UCT SA s-a făcut fără un plan de acțiune privind decontaminarea instalațiilor și a zonei.

Poluarea vegetatiei

Poluarea acționează ca un factor extern, excesiv de agresiv, afectând procesele chimice și biochimice din plante și sol, declanșând în lanț dezechilibre ecologice, ecofiziologice și chiar genetice cu consecințe nefavorabile asupra vegetației, afectând chiar echilibrul naturii în ansamblul ei.

Accesibilitatea substanțelor toxice pentru plante nu este constantă, ea variază atât în funcție de sol și climă cât și de la o specie la alta. Factorii de sol care au un efect evident asupra accesibilității acestora pentru plante sunt textura, pH-ul, conținutul materiei organice, capacitatea de schimb cationic și drenajul. La oricare specie, concentrațiile pot varia între diferitele părți și organe ale plantelor precum și cu vârsta plantei.

Aspecte privind starea de sănătate

Dezvoltarea industriei a avut pe de o parte efecte pozitive prin investițiile realizate și negative pe de altă parte datorită nivelului ridicat de poluare generat de către acestea. După 1944 se iau mai multe măsuri pentru asigurarea alimentației și tratarea populației, însă perioadele de după refăcerea economică vor avea ca efect creșterea poluării în zona Turda și Câmpia Turzii, cu efecte imediate sau latente asupra populației urbane și rurale. Cea mai afectată este populația urbană, dar și cea rurală, cei angajați direct în activitățile industriale, indiferent de zona de proveniență. Efectele poluării industriale în cele două orașe se resimt atât la nivelul stării de sănătate a populației, martore fiind datele statistice îngrijorătoare

referitoare la incidența ridicată a bolilor respiratorii în rândul populației.

		Total	Salariați	Nesalariați	Copii 0-15 ani
Bolnavi în evidența Spitalului unificat Turda	Total	773	241	367	165
	Urban	479	179	183	117
	Rural	294	62	184	48
După stadiul afecțiunii	<i>Incipient</i>	Total	374		56
		Urban	183		44
		Rural	31		12
	<i>Avansat</i>	Urban	73		
		Rural	25		
	<i>Depășit</i>	Urban	52		
		Rural	10		

Raport de activitate al sanatoriului TBC, al spitalului unificat TBC, dispensarului neunificat TBC si rețeaua unificată TBC pe 1952.

Sursa: Scoala Națională de Sănătate publică si Management Sanitar, Centrul de Cercetare si Evaluare a Serviciilor de sănătate, Municipiul Turda (18/08/2009).

TURDA

1. INFRASTRUCTURA

1.1 Indicatori generali

- Suprafața totală a localității: 91,6 km²
- Suprafața totală a arealului studiat: 674 ha
- Suprafața locuibilă a municipiului: 748.840 m²
- Suprafața intravilană a municipiului: 1779,9 ha
- Număr total de locuințe terminate în municipiu: 20.719

1.2 Infrastructura de transport, accesibilitatea și trafic urban

- Km străzi orășenești: 100 km
- Km străzi orășenești modernizate: 47 km
- Km străzi pe arealul studiat: 38,3 km
- Numărul mediu pasageri pe an – aeroportul cel mai apropiat: 752.000 pasageri/an
- Numărul de curse zilnice – aeroportul cel mai apropiat: 29 curse/zi
- Numărul de accidente rutiere / an: 2079/an, din care:
  - 30 cu victime
  - 7 persoane decedate
- Numărul troleibuzelor în inventar: 0
- Numărul de pasageri în troleibuze pe zi: 0
- Numărul autobuzelor în inventar: 51
- Numărul călătorii zilnice cu autobuze: 23.000
- Numărul călătorii lunare cu autobuze: 726.144
- Numărul de pasageri în autobuze pe zi: 11.500 călători

1.3 Infrastructura de mediu și calitatea mediului

- Suprafață spații verzi / 1.000 locuitori: 4,87 m²/locuitor
- Hectare zone protejate (teritoriul extravilan): 34 ha
- Rețea de distribuție a apei potabile: 121,2 km
- Populația deservită cu rețea de distribuție a apei potabile: 50.507 locuitori
- Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile: 11.500 mc/zi
- Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor: 250.000 mc/lună
- Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor-uz casnic: 158.831 mc/lună
- Rețea de canalizare a apelor uzate: 61 km
- Populația deservită cu rețea de canalizare: 38.288 locuitori
- % apelor uzate epurate: cca.80%

- Numărul mediu de salariați: 12.032, din care:
  - În sectorul agriculturii: 73
  - În sectorul industriei: 4674
  - În sectorul construcțiilor: 541
  - În sectorul serviciilor: 5673, din care:
    - o În comerț: 2441
    - o Transporturi și comunicații: 946
    - o Activități financiar bancare și de asigurări: 241
    - o Administrație publică și apărare: 302
    - o Învățământ: 929
    - o Sănătate și asistență socială: 814

2.3 Indicatori privind învățământ, formare profesională și cercetare

- Numărul centrelor de cercetare: 1
- Numărul unităților din învățământul primar și gimnazial: 8
- Numărul unităților din învățământul primar și gimnazial în zona de interes: 4 (Școala Andrei Șaguna, Școala George Barițiu, Școala Potaissa, Școala Teodor Murășanu)
- Numărul elevilor din învățământul primar și gimnazial: 4.180
- Numărul elevilor din învățământul primar și gimnazial în zona de interes: 1.411
- Personal didactic din învățământul primar și gimnazial în zona de interes: 128
- Numărul unităților din învățământul liceal: 5
- Numărul unităților din învățământul liceal în zona de interes: 4 (Colegiul Emil Negruțiu, Colegiul Național Mihai Viteazul, Colegiul Tehnic, Grup Școlar de Arte și Meserii Dr. Ioan Rațiu)
- Numărul elevilor din învățământul liceal: 3.700
- Numărul elevilor din învățământul liceal în zona de interes: 2.785
- Personal didactic din învățământul primar și gimnazial în zona de interes: 235
- Număr total elevi în zona de interes: 4.196
- Număr total elevi peste 18 ani în zona de interes: 569
- Total Personal didactic în zona de interes: 363
- Numărul universităților / facultăților tehnice: 0
- Numărul furnizorilor (acreditați) de formare profesională a adulților: 5

2.4 Indicatori privind infrastructura și personalul din cadrul serviciilor de sănătate

- Numărul de spitale: 1, din care:
  - o Sectorul public: 1
  - o Sectorul privat: 0

TRANZACȚII IMOBILIARE, ÎNCHIRIDERI ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII PRESTATE ÎN PRINCIPAL ÎNTRERPRINDERILOR	202	17473,5	459	6848,3	5213,1
ALTE ACTIVITĂȚI DE SERVICII COLECTIVE, SOCIALE, PERSONALE	74	15158,1	385	1437,7	1276,9
TOTAL MUNICIPIU	1413	993995,7	9954	151584,3	102584,4

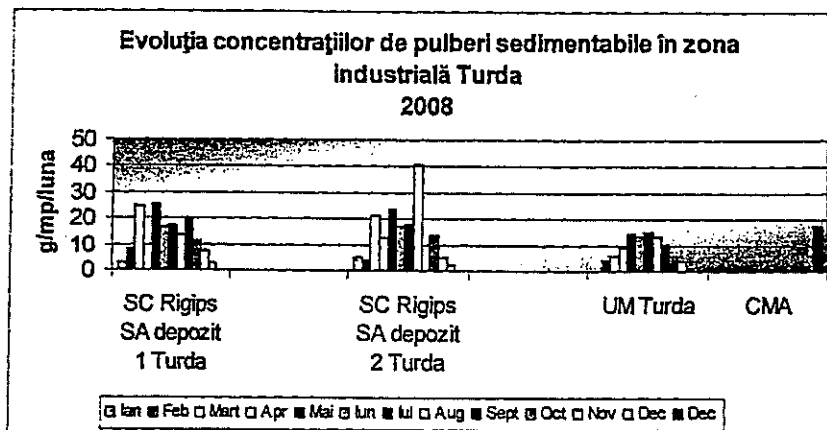
ACTIVITATE	NUMARUL UNITATILOR ACTIVE	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARI ATI	INVESTIȚII BRUTE	INVESTIȚII NETE
TOTAL INDUSTRIE, din care:	175	439778,7	4824	78548,7	56991,0
INDUSTRIA EXTRACTIVĂ ALTE ACTIVITĂȚI AXTRACTIVE	2	6659,3	34	84,9	71,7
INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE	172	423920,0	4573	76826,5	55282,0
ALIMENTARĂ, TUTUNULUI	17	48178,8	308	1815,6	1484,4
TEXTILĂ	5	9024,5	259	953,1	943,9
CONFECȚII	15	4015,8	281	92,0	22,0
PIELĂRIE ȘI ÎNCĂLȚĂMINTE	3	12748,0	276	156,5	156,5
PRELUCRAREA LEMNULUI, HÂRTIE,	16	1534,9	55	158,7	95,4

SC Rigips SA Turda – datorită profilului de activitate: producerea materialelor de construcții - plăci gips-carton și datorită amplasării în zona industrială Turda, valorile concentrațiilor de pulberi sedimentabile obținute de către APM Cluj, în urma efectuării analizelor, s-au situat peste concentrația maxim admisă, CMA = 17 g/mp/lună, conform STAS 12574/87, în lunile martie, aprilie, mai, iunie, iulie, august 2008.

**Concentrațiile pulberilor sedimentabile SC Rigips SA depozit 2,
Turda, 2008**

Nr. crt	Luna	Conc. Pulberi sedimentabile (g/mp/lună)	CMA (g/mp/lună)
1	Ianuarie	5,18	17
2	Februarie	4,27	
3	Martie	21,48	
4	Aprilie	12,41	
5	Mai	23,84	
6	Iunie	17,34	
7	Iulie	18,02	
8	August	40,85	
9	Septembrie	-	
10	Octombrie	13,98	
11	Noiembrie	5,17	
12	Decembrie	2,27	

**Concentrațiile pulberilor sedimentabile în zona industrială Turda,
2008**

În urma măsurătorilor de pulberi sedimentabile efectuate de către Agenția pentru Protecția Mediului Cluj, în zona industrială Turda, s-au atins valori maxime în luna mai 2008, în punctul de prelevare SC Rigips SA depozit 1 Turda, 25,46 g/mp/lună, 40,85 g/mp/lună la Rigips SA depozit 2 Turda și 14,79 g/mp/lună la UM Turda, în luna iulie 2008.

2004 • Se modernizează singura linie de producție a cimentului alb din România (3,5 milioane Euro). Se finalizează terminalul de descărcare a cimentului gri produs la Aleșd și transportat pe cale ferată.

2007 • Se oprește producția de ciment alb. Fabrica se concentrează pe livrarea de ciment gri, producția de agregate (filer și calcar) și de produse pentru aplicații speciale. Se modernizează terminalul de ciment gri și producția de cimenturi speciale (4 milioane Euro) și se inaugurează o nouă stație mobilă de concasare (2 milioane Euro).

2010 • Se inaugurează, pentru Holcim și pentru clienți, Laboratorul Regional Turda care oferă servicii integrate pentru ciment, betoane și agregate.

2011 • Continuă proiectele destinate optimizării procesului de producție și reducerii consumului de energie electrică.

În prezent (2014), compania din Turda funcționează ca o unitate integrată, cu trei activități principale:

- măcinarea cimentului.
- terminal pentru cimentul gri (linie de împachetare a cimentului).
- producția de agregate (filer și calcar).

2004 • Se modernizează singura linie de producție a cimentului alb din România (3,5 milioane Euro). Se finalizează terminalul de descărcare a cimentului gri produs la Aleșd și transportat pe cale ferată.

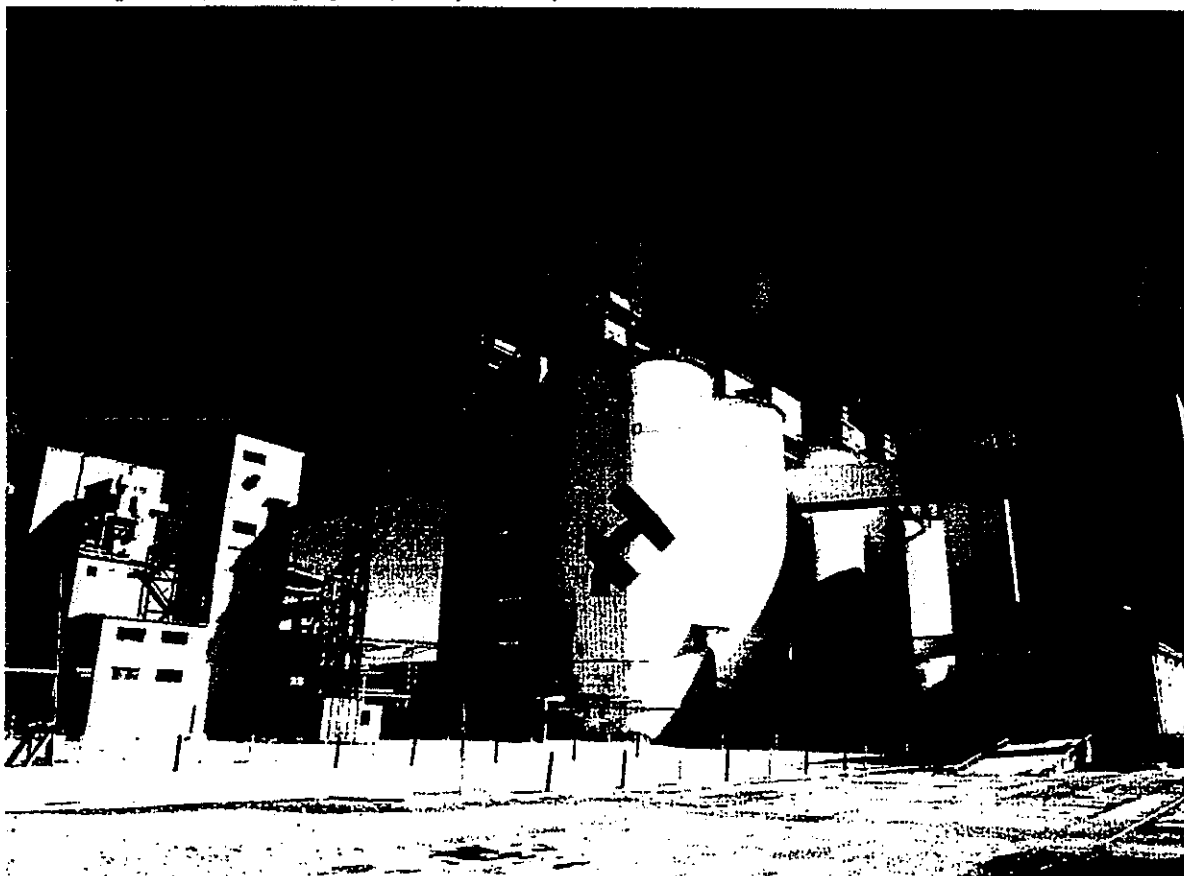
2007 • Se oprește producția de ciment alb. Fabrica se concentrează pe livrarea de ciment gri, producția de agregate (filer și calcar) și de produse pentru aplicații speciale. Se modernizează terminalul de ciment gri și producția de cimenturi speciale (4 milioane Euro) și se inaugurează o nouă stație mobilă de concasare (2 milioane Euro).

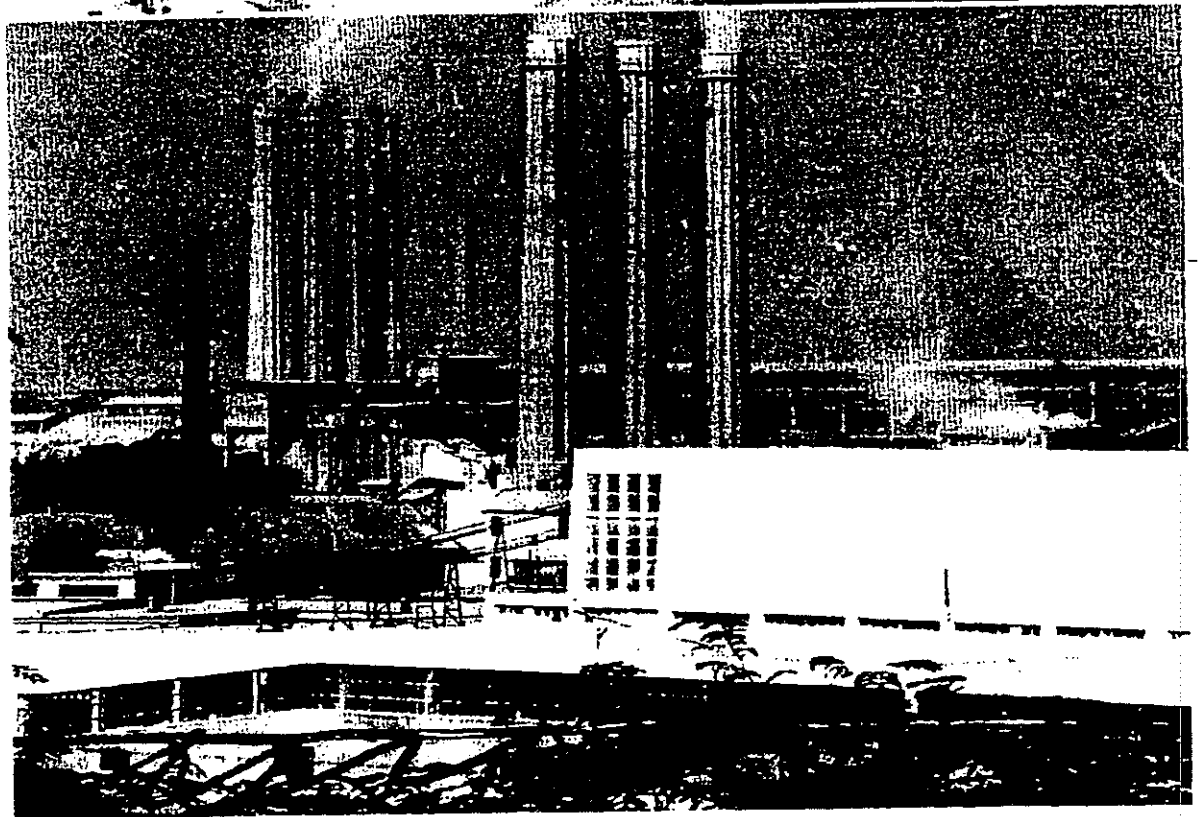
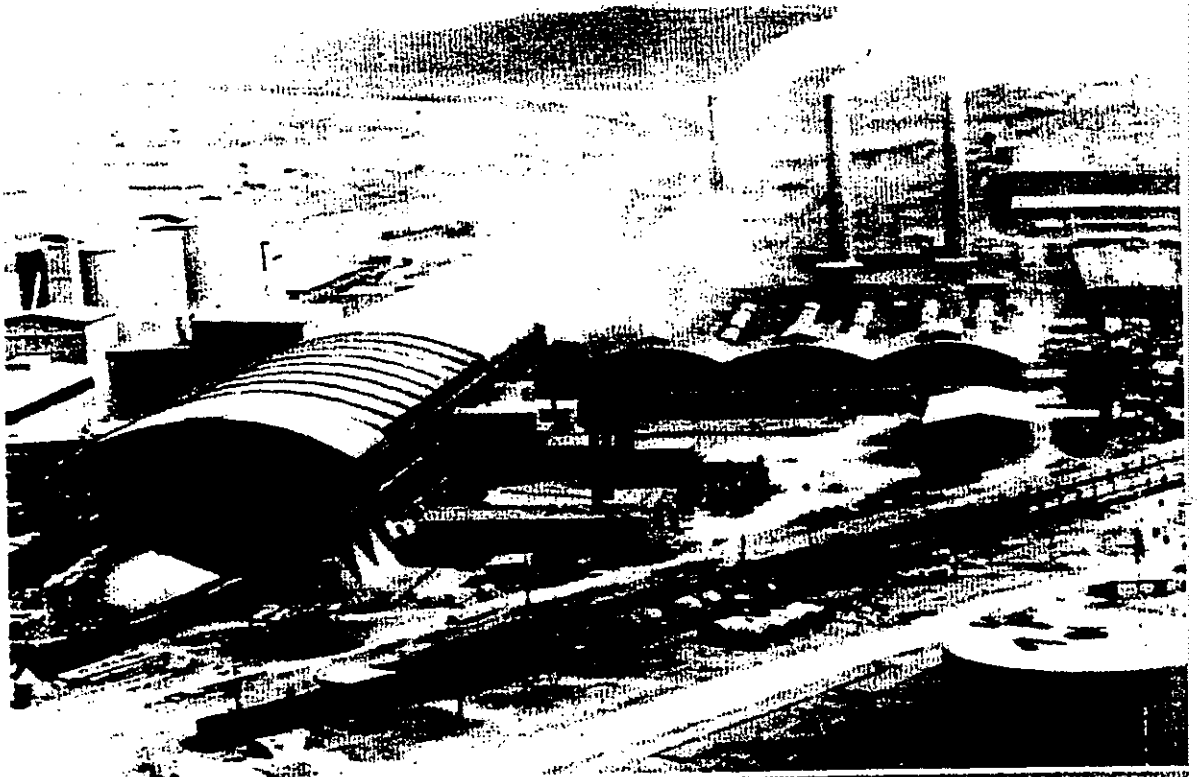
2010 • Se inaugurează, pentru Holcim și pentru clienți, Laboratorul Regional Turda care oferă servicii integrate pentru ciment, betoane și agregate.

2011 • Continuă proiectele destinate optimizării procesului de producție și reducerii consumului de energie electrică.

În prezent (2014), compania din Turda funcționează ca o unitate integrată, cu trei activități principale:

- măcinarea cimentului.
- terminal pentru cimentul gri (linie de împachetare a cimentului).
- producția de agregate (filer și calcar).

ELECTROCERAMICA TURDA - Jud. Cluj, Loc. Turda, str Stefan Cel Mare, nr. 19, cod 401112

Principalul producător de ceramică electrotehnică din România și suntem bine cunoscuți pe piețele internaționale, produsele fiind utilizate în unitățile de producere, transport și distribuție a energiei electrice cât și la producătorii de aparate și echipamente electrice din EUROPA, ASIA, ORIENT, AFRICA, AMERICA DE NORD și AMERICA DE SUD.

Societatea este amplasată pe un teren cu suprafața de 95000 mp, din care construcțiile ocupă cca 55000 mp. Hala principală de producție are o suprafață de 36000 mp. În aceasta se află secțiile de producție pentru izolatoarele de joasă, medie, înaltă tensiune și pentru izolatoarele din rășini epoxidice. Tot aici se află secția de preparare a maselor ceramice și glazurilor cât și de producere a pulberii ceramice atomizate. Societatea are 310 angajați iar capacitatea de producție este de 5000 tone / an.

Experiența mai multor zeci de ani în fabricarea izolatoarelor electrice a făcut ca societatea să-și câștige prestigiul de furnizor tradițional al industriei electrotehnice și energetice din România.

Compania are ca politică și strategie dezvoltarea relațiilor de afaceri pornind de la respectul față de client și înțelegerea necesității de a vinde produse care satisfac într-o măsură cât mai mare cerințele și așteptările clienților.

Preocuparea de a îmbunătăți continuu calitatea produselor și a relațiilor cu clienții constituie unul dintre motivele pentru care se acordă importanță activității de proiectare și asimilare a produselor noi. În stabilirea priorităților pentru asimilarea de produse noi se ține cont de cererea pieței și de dorința satisfacerii solicitărilor clienților.

1935 a fost fondată Manufactura Națională de Porțelan "CORAL" Turda, Societate Anonimă Română. Principalele produse fabricate constau în articole ceramice de menaj, materiale refractare și articole de laborator din porțelan.

1945 includerea în profilul de fabricație a produselor din ceramică electrotehnică

1949 Manufactura Națională de Porțelan "CORAL" Turda își schimbă numele în ELECTROCERAMICA Turda.

1950 – 1958 prima etapă de dezvoltare a societății perioadă marcată prin construirea de noi hale și achiziționarea de utilaje moderne destinate fabricării izolatoarelor.

1966 – 1976 cererea tot mai mare de produse din ceramică electrotehnică a determinat o etapă importantă de dezvoltare a societății, perioadă în care societatea a fost amenajată în forma actuală. Au fost construite noi spații de producție și au fost puse în funcțiune utilaje moderne necesare atât pentru fabricarea izolatoarelor cât și pentru efectuarea de teste complexe asupra maselor ceramice și a produselor finite.

1991 în baza H.G. nr. 1296 / 13.12.1990 Întreprinderea ELECTROCERAMICA Turda devine societate comercială cu forma juridică de societate pe acțiuni statul român fiind acționar unic.

1993 modificarea structurii acționariatului, FPS deținând 70% din capitalul social, iar FPP V Oltenia 30%.

1996 modificarea structurii acționariatului și anume: FPS deține 69,98% din capitalul social, FPP V Oltenia 13,52%, managerii societății 0,02%, persoane fizice în baza Legii nr. 55/1995 – 16,48%.

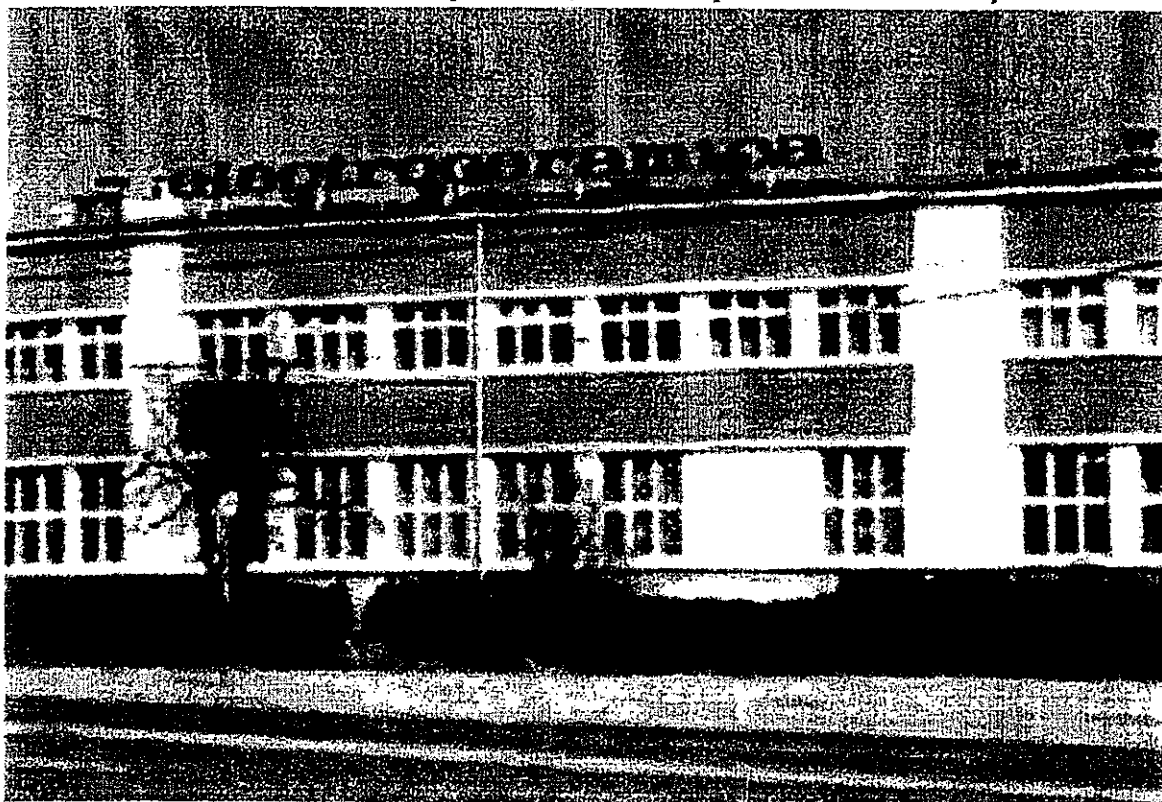
1997 modificarea structurii acționariatului: FPS deține 69,87% din capitalul social, SIF Oltenia (fost FPP V Oltenia) 13,52%, managerii societății 0,13%, ceilalți acționari 16,48%.

1999 s-a încheiat procesul de privatizare, acționarul majoritar fiind societatea italiană BARBERI RUBINETTERIE INDUSTRIALI SRL prin cumpărarea pachetului majoritar de acțiuni în proporție de 69,87%, SIF Oltenia deținând 13,32% din capitalul social iar restul de 16,81% este deținut de alți acționari.

2005 în urma finalizării lucrărilor de punere în funcțiune a utilajelor și a probelor tehnologice se începe fabricația izolatoarelor din rășini epoxidice.

2008 Ca urmare a tranzacțiilor din perioada iulie-noiembrie 2008 efectuate pe piața de capital (B.V.B.) cu acțiuni emise de S.C. ELECTROCERAMICA S.A. TURDA, structura acționariatului societății este:

- BARBERI RUBINETTERIE INDUSTRIALI S.R.L. cu sediul în Valduggia (VC), Via Monte Fenera 7, Italia, deține un număr de 978117 acțiuni nominative în valoare totală de 2.445.292,50 lei ceea ce reprezintă 96,69% din capitalul social al societății;
- ALȚI ACȚIONARI dețin un număr de 33.503 acțiuni nominative în valoare de 73.757,50 lei ceea ce reprezintă 3,31% din capitalul social al societății.

SC Casirom SA Turda (fosta *Fabrică de Cărămizi Refractare SILICA - 9 Mai*), str. 22 Decembrie 1989 nr.35, a fost înființată în anul 1949, sub numele de "Întreprinderea de Produse Refractare SILICA - 9 Mai" și avea ca obiect de activitate producerea de cărămizi refractare cu siliciu. Apoi, din 1985, întreprinderea de stat a trecut la producția de carbură de siliciu.

În 1991 a luat ființă SC Casirom SA, care a preluat întregul patrimoniu al societății, la vechiul obiect de activitate fiind adăugate și altele noi.

Casirom a fost încă din anii 1980 unicul producător de carbură de siliciu și materiale de siliciu refractar din România, și unul dintre cei mai mari producători pe acest segment din Europa.

Societatea a fost privatizată în 1999 fiind preluată de compania *Unimetal Spa* și încă patru firme autohtone: Metal Euroest, Elsid Titu, Taipan și Neptun. În urma unor scandaluri ivite între acționarii italieni care dețineau un pachet de 28% din acțiuni și patronii români, societatea a fost preluată în totalitate de investitori străini. Astfel, în locul celor patru firme autohtone a intrat în acționariat compania de la *Alseide SA* din Luxemburg.

Casirom a intrat în insolvență în iulie 2007, la cererea firmei Terracom, din Italia, la care societatea din Turda avea o datorie de aproape 535.000 de euro, după care a fost definitiv închisă. În prezent (2014) Casirom este părăsită. Dar nu numai atât. Este golită de tot ceea ce s-a putut fura existând pe locul fabricii doar un morman de cărămizi rezultate în urma demolării tuturor clădirilor.

Casirom Turda poluează nestingherită – Ziarul 21 Turda

Autoritățile de mediu au renunțat să amendeze unul din marii poluatori ai județului. Casirom Turda a fost amendat de mai mult ori în acest an din cauza nerespectării normelor de mediu, dar continuă să elibereze în aer carbura de siliciu. Paznicii societăților din zona

industrială asistă de mai multe ori pe săptămână la formarea „ciupercii” de substanță otrăvitoare eliberată de Casirom în aer și spun că toată zona e contaminată de carbură.

Societatea turdeană a fost nevoită, anul trecut, să facă demersurile necesare în vederea obținerii autorizației integrate de mediu, necesară în cazul marilor poluatori. Garda de Mediu a ajuns la concluzia că nu mai are rost să aplice amenzi societății Casirom, până când Agenția Națională de Mediu nu va da o decizie clară în privința autorizării speciale. „Am fost în control și acum două luni și am văzut că nu se lucrează la normele de mediu impuse și am sancționat societatea. Situația se poate să se fi păstrat, însă Casirom are la dispoziție mai mulți ani să se conformeze la legislația europeană în domeniu”, a afirmat Stanislav Costa, comisar șef la Garda de Mediu Cluj. Poluatorul turdean riscă să nu primească autorizația specială de mediu IPPC, din cauza investițiilor reduse din acest sector. Potrivit Agenției de Mediu Cluj, societatea se află de mai multe luni în evaluare preliminară pentru obținerea autorizației IPPC. Răspunsul privind acordarea autorizației se lasă așteptat, deși la începutul acestui an reprezentanții Agenției de Mediu Cluj estimau că, în maxim 4 luni, dosarul va fi evaluat. Garda de Mediu susține că societatea nu a respectat programul de investiții pentru reducerea emisiilor de poluanți. "Recent am realizat controale la Casirom și am amendat societatea pentru nivelul de poluare pe care îl realizează. Este unul dintre cei mai mari poluatori din zonă și facem apel la celelalte instituții să ne susțină la stabilirea implicațiilor pe care le au emisiile de substanțe toxice asupra populației", a completat Costa. Cifrele prezentate de Direcția de Sănătate Publică Cluj arată că în ultimii ani, numărul cazurilor de boli profesionale de la Casirom sunt în regresie.

Casirom a inițiat acum doi ani un proiect de mediu, în parteneriat cu Institutul de Mediu și Dezvoltare Durabilă, în scopul îmbunătățirii sistemului de ventilație, pentru care nu sunt surse suficiente de finanțare.

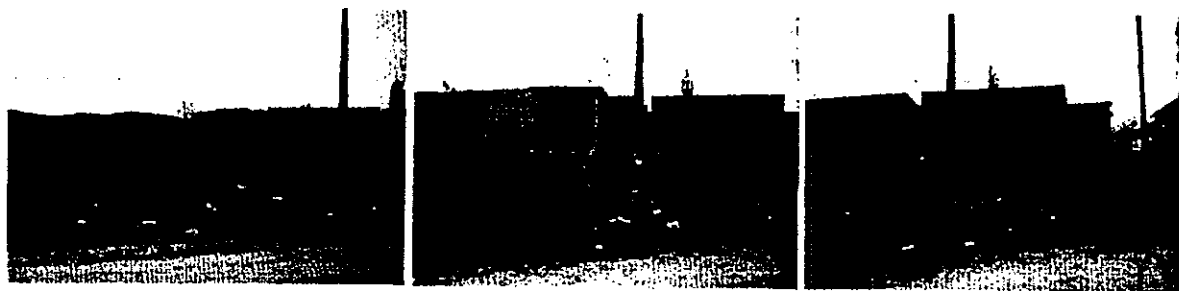
Casirom are sediul în zona industrială, pe strada 22 decembrie și funcționează din anul 1949. Societatea turdeană produce carbură de siliciu și materiale de siliciu refractar. Din 1999, Casirom are doi acționari semnificativi: Unimetal SpA Italia, care deține 27,43% și Tai Pan S.R.L., cu 19,46%, în urma achiziționării pachetului deținut de FPS.

Casirom a intrat în insolvență în iulie 2007, la cererea firmei Terracom, din Italia, la care societatea din Turda avea o datorie de aproape 535.000 de euro. SC Casirom a avut sediul în Turda, str. 22 Decembrie 1989, nr. 35.

De la înființare, respectiv în perioada 9 mai 1949, până în 1991 denumirea S.C. "Casirom" S.A. a fost "SILICA" Turda și "9 MAI" Turda, și apoi din 1991 S.C. "CASIROM" S.A. Turda. Obiectul de activitate era producerea și comercializarea produselor refractare silica și a mortarului refractar silicios; producerea și comercializarea carburii de siliciu sub formă de granule, pulberi și micropulberi, carbură de siliciu metalurgică, produse refractare carborundice.

Activitatea producătorului de ceramică refractară a început în 1949, iar din 2001 Casirom a fost listată pe piața Rasdaq a Bursei de Valori București. Societatea Unimetal SPA din Italia deține 33,36% din acțiunile Casirom, iar o persoană fizică, Francesco Andretta, are 13,4% din titluri. În acționariat se mai regăsește firma Elsid Titu, care este controlată de doi oameni de afaceri din Câmpina, Mihai Tufan și Stelian Anastasescu, prin Metaleuroest. Cel mai recent transfer cu acțiunile Casirom a fost realizat la 30 iulie 2007, când a fost anunțată intrarea firmei în insolvență. La acea dată, titlurile erau cotate la 0,1 lei, preț egal cu valoarea nominală. Astăzi,

Casirom este părăsită. Dar nu numai atât. Este golită de tot ceea ce s-a putut fura. Gardurile, porțile, orice a fost metal în interiorul fabricii a intrat pe mâna "căutătorilor de fier vechi". Căruțele și cărucioarele stăteau buluc în curtea interioară a fabricii, fără ca cineva să-i întrebe pe "căutători" de sănătate. Au furat tot ceea ce s-a putut, nu numai fier. Cărămizi, termopane, scule, unelte, mașini industriale, tot. Cum arată Casirom astăzi? Un spectacol dezolant.

UZINA CHIMICĂ TURDA - SITURI CONTAMINATE ISTORIC

Turda este un Municipiu, în județul Cluj și are o populație de 57.381 de locuitori (în anul 2007). Se situează la circa 30 km sud-est de Municipiul Cluj-Napoca. Coordonatele Municipiului Turda sunt 46° 34' 15" Nord cu 23° 46' 45" Est. Turda s-a dezvoltat mai ales pe partea stânga a râului Arieș. Altitudinea minimă e de 310 m în extremitatea estică, pe valea Arieșului, iar cea maximă se găsește în nord-estul orașului, pe Dealul Slăninii (436 m). Spre vest, este adăpostit de Dealul Viilor, în prelungirea Dealului Cetății (402 m). În centrul municipiului se unesc Valea Racilor cu Valea Caldă Mare.

Orașul a fost compus din 3 zone distincte: „Turda Veche” (de la podul peste Arieș spre nord, cuprinzând zona centrală și terminându-se la capătul străzii Avram Iancu), „Turda Nouă” (de la strada Avram Iancu spre Cluj) și Opișani (de la podul peste Arieș spre Câmpia Turzii).

Situl contaminat este amplasat într-o zonă periferică a orașului Turda, denumită Posta Rât. Acest sit a constituit una din zonele folosite de uzina chimică a orașului, pentru depozitarea deșeurilor de produse chimice rezultate din procesul de fabricație. Această zonă nu este dens populată. Pentru o astfel de zonă nu s-a stabilit evoluția în timp a impactului asupra populației, sănătății umane, faunei și florei, folosințelor, bunurilor materiale, etc.

Chiar dacă nu s-a stabilit natura impactului produs de acest sit contaminat (impact direct, indirect, cumulativ, secundar, etc) este cert faptul că atata vreme cât pe acest amplasament s-au depozitat deșuri de produse chimice și chiar și alte deșuri de diverse proveniențe, acest sit contaminat istoric nu poate avea decât un impact negativ asupra sănătății umane și mediului înconjurător. Lipsa unor date care să poată caracteriza evoluția în timp a impactului produs de un astfel de sit contaminat istoric precum și lipsa unor date care să caracterizeze celelalte situri poluate istoric din oraș, fac dificilă aprecierea extinderii, magnitudinii și complexității impactului asupra populației și mediului din orașul Turda.

Se știe totuși că depozitarea necorespunzătoare a acestor deșuri a determinat apariția unor probleme de mediu la nivelul județului Cluj: poluarea solului, a apei, aerului și a vegetației din zona Turda (conform studiilor efectuate de unele instituții abilitate).

Situl de la Posta Rât este contaminat cu substanțe rezultate din activități de producție de pesticide ale Uzinei Chimice Turda („UCT”), dar, de asemenea există ipoteza cum că o parte din aceste substanțe provin de la fabrici situate în afara României care au fost importate, și depozitate fără a li se cunoaște natura, și în mod neconform, în perioada dinaintea anului 1989.

În perioada 1954 – 1983, Uzinele Chimice Turda au produs pesticide – lindan.

Acest lindan este un pesticid organoclorurat care mai este numit și γ – hexaclorociclohexan (HCH), utilizat în România și în alte țări pe scară largă, până în anii '90, ca insecticid.

Din procesul tehnologic rezultau și alți izomeri ai HCH-lui, de fapt deșuri care au fost depozitate necontrolat în diverse locuri din zona Turda, pe 4 amplasamente (inclusiv pe situl analizat Posta Rât), însumând o cantitate totală, estimată la aproximativ 60 000 tone.

Istoria activităților desfășurate pe sit și zonele învecinate s-a putut stabili pe baza consultării documentelor găsite la Primăria Turda, articole și interviuri cu rezidenții vecini cu amplasamentul investigat. Sursele acestor documente sunt: „Geiger Group Romania” - noiembrie 2001, document adresat Prefecturii din Cluj, prin care se cereau fonduri pentru întocmirea unui studiu de fezabilitate pentru eliminarea depozitelor de deșuri necontrolate din zona Turda; „Terranova SRL, Norr Ltd, Etalon Ba Co Consulting SRL” – studiul preliminar care abordează problematica reabilitării sit-urilor contaminate cu HCH - Lindan situate în zona administrativă a Municipiului Turda; Ședința Camerei

Deputaților – 20 mai 2003, dezbateri preliminare despre problematica depozitelor de deșeuri necontrolate cu HCH din regiunea Municipiului Turda; Articol din Făclia - Ziar Independent de Cluj, 2 Septembrie 2009.

În anul 2002 au fost interzise la export produsele lactate ale fabricilor Turdalact (Turda) și Napolact (Cluj). Aceste fabrici utilizau ca materie primă în procesul de producție, lapte provenit de la proprietarii de vite din zona Turda, unde lapte care s-a dovedit a fi contaminat cu HCH.

Depozitarea acestor izomeri a fost făcută fără a lua în considerare impactul acestor substanțe asupra mediului.

Depozitarea lor a fost astfel hotărâtă într-o zonă de haldare a deșeurilor menajere urbane a Municipiului Turda, fiind acoperite în timp și cu deșeuri /rebuturi rezultate din procesul tehnologic al fostei fabrici de ciment.

În trecut, datorită amplasării acestui depozit în zona inundabilă a râului Arieș, aceasta a fost inundată și spălată la ape mari, datorită inexistenței protecției de mal și a descărcărilor torentului pârâului Sărat care traversează perimetrul și se descarcă în Arieș.

În trecut, datorită localizării sit-ului, neexistând protecție de mal și de asemenea datorită torentului Pârâului Sărat care traversează perimetrul și se varsă în Arieș, situl a mai fost inundat și spălat de ape mari.

Necesitate si Obiective

Necesitatea realizării acestui proiect, ca de fapt și a celorlalte de același tip, se constituie ca o acțiune de desființare a unei importante surse de poluare a mediului cu deseuri de diverse proveniențe întreprinsă în vederea obținerii finanțării din fonduri structurale prin care se demarează etapele pe termen mediu și lung prevazute de Strategia Națională pentru reabilitarea siturilor poluate istoric.

Este pentru prima dată când în țara se abordează în acest context problema siturilor poluate istoric, acest proiect putând deveni prin modul sau de realizare, precum și a tehnologiei aplicate, un model de urmat pentru alte zone care se confruntă cu situații similare.

Obiectivul general al acestui proiect de remediere este limitarea impactului activităților istorice anterioare asupra sănătății umane și mediului înconjurător.

Obiectivul specific îl constituie schimbarea destinației terenului prin transformarea acestuia din depozit de deseuri într-o zonă de utilitate publică, transformându-se astfel și peisajul zonei.

În mod implicit, prin lucrările care se vor executa în cadrul acestui proiect pilot se contribuie la realizarea angajamentelor Tratatului de aderare (UE adecvate și directive) pentru protecția mediului și reabilitarea siturilor poluate istoric, folosind metode adecvate pentru fiecare tip de poluare a sitului.

Volumul și profilul lucrărilor ce urmează a fi realizate pe sit poate fi mai bine înțeles urmărind cifrele prezentate în continuare, la acest capitol

Suprafața depozitului contaminat:

o 100.000 m² (10 ha);

Volum de sol contaminat cu HCH total peste 2 mg/kg, estimat:

o 32.000 m³;

Sol tratat cu concentrații de total HCH sub 2mg/kg (acest sol se va reutiliza pe amplasament ca umplutura în zonele excavate)

□ 19.200 m³;

Sol tratat cu concentrații de total HCH cuprinse între 2-50mg/kg (se va depozita în depozit autorizat de deseuri periculoase, conform reglementărilor în vigoare, pentru depozitare finală, fara posibilități de valorificare)

11.200 m3;

Sol tratat cu concentrații de total HCH peste 50 mg/kg (se va transporta și incinera conform reglementărilor în vigoare la un incinerator autorizat, fara posibilități de valorificare)

1.600 m3;

Se va "importa" un volum de material granular curat (balast, pământ) pentru acoperirea solului tratat reutilizat pentru umplerea excavațiilor. Materialul va fi utilizat pentru întreaga suprafață de 100.000 m2

35.000 m3

Se va "importa" un volum de pământ vegetal curat pentru copertarea finală a sitului, adică 100.000 m2

15.000 m3

Notă privind rezultatul etapei de selecție a beneficiarilor în cadrul Axei Prioritare 2, Domeniul de Intervenție 2 - POS Mediu

Programul Operațional Sectorial Mediu (POS Mediu), document strategic de referință în baza căruia se pot accesa fondurile europene pentru proiectele de mediu în perioada 2007-2013, vizează, prin intermediul Axei Prioritare 2 „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric”, Domeniul Major de Intervenție “Reabilitarea zonelor poluate istoric”, reabilitarea și ecologizarea terenurilor prin utilizarea măsurilor adecvate pentru categorii specifice de situri contaminate.

Acțiunile finanțate prin POS Mediu, în cadrul Axei Prioritare 2, Domeniul Major de Intervenție 2, au ca obiectiv global îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu prin readucerea siturilor contaminate la parametri de mediu acceptabili.

Pentru perioada 2007-2013, fondurile alocate, în POS Mediu, pentru finanțarea proiectelor privind “Reabilitarea zonelor poluate istoric”, se ridică la aproximativ **176,7 milioane Euro**, din care aproximativ **141,4 milioane Euro** reprezintă finanțare din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și aproximativ **35,3 milioane Euro** cofinanțare națională (de la bugetul de stat și bugetele locale).

Ministerul Mediului este beneficiarul proiectului PHARE 2006/018-147.03.03/4 “Asistență tehnică pentru pregătirea unei strategii și a unui plan de acțiune pentru reabilitarea siturilor poluate istoric”, vizând implementarea următoarelor activități, conform Caietului de Sarcini:

- Pachet de Lucru 1: Actualizarea bazei de date pentru siturile contaminate istoric
- Pachet de lucru 2: Pregătirea Strategiei și Planului de Acțiune pentru evaluarea și reabilitarea siturilor contaminate istoric
- Pachet de lucru 3: Pregătirea a 3 proiecte de investiții pentru reabilitarea siturilor contaminate istoric din activități în **industria extractivă și prelucrătoare, chimică și Poluanți Organici Persistenți (POPs)**, în vederea finanțării din POS Mediu.

Prin urmare, în cadrul proiectului PHARE 2006 menționat se vor pregăti aplicații pentru trei proiecte pilot de închidere/reabilitare a **siturilor contaminate istoric** – câte un proiect pilot pentru fiecare din activitățile specificate în Pachetul de lucru 3 – în vederea obținerii finanțării din FEDR.

Consortiul selectat pentru elaborarea aplicațiilor de finanțare pentru proiectele pilot menționate mai sus și a documentelor suport este format din **Institutul de Studii și Proiectări Energetice – ISPE (lider de consorțiu), Parsons Brinckerhoff – PB și Universitatea Tehnică de Construcții - UTCB.**

În acest context, în conformitate cu prevederile contractuale, a fost organizat un *proces de preselecție*. Scopul procesului de preselecție a fost acela de a identifica proiectele eligibile pentru finanțare din POS Mediu Axa Prioritară 2 - Domeniul Major de Intervenție 2, precum și de a selecta, în final, 3 dintre acestea în vederea pregătirii aplicațiilor de finanțare.

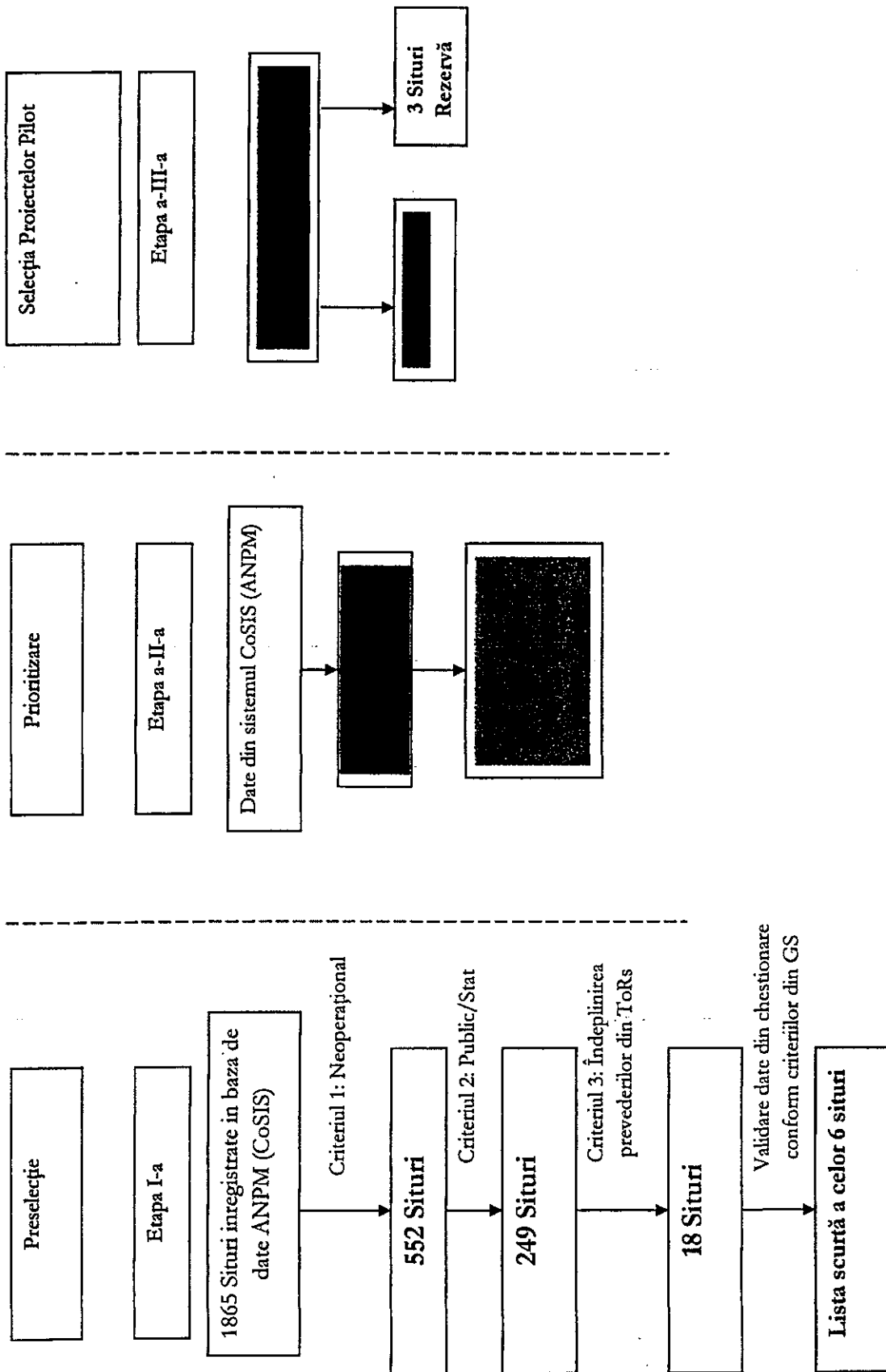
Etapa de preselecție a avut la bază inventarul siturilor contaminate existent la nivelul Agenției Naționale pentru Protecția Mediului (ANPM).

Principalele etape ale procesului de preselecție, prioritizare și selecție a proiectelor pilot au fost:

- Etapa I – Preselecția siturilor contaminate istoric
- Etapa a-II-a – Prioritizarea siturilor contaminate istoric
- Etapa a-III-a - Selecția proiectelor pilot pentru finanțare din Fonduri Structurale

Metodologia utilizată în selecția celor 3 situri pilot pentru proiectele de investiții este prezentată în diagrama de mai jos.

Preselecția, Prioritizarea Siturilor Contaminate Istoric și Selecția Proiectelor Pilot

Etapa I-a – Preselecția siturilor contaminate istoric

În Etapa I, de preselecție a siturilor contaminate istoric, au fost aplicate următoarele criterii de eligibilitate aferente Ghidului Solicitantului pentru POS Mediu – Axa Prioritară 2 - Domeniul Major de Intervenție 2:

- **Criteriul 1:** sit ne-operațional. Acest criteriu a fost aplicat siturilor înregistrate în baza de date ANPM (CoSIS) – 1865 situri,
- **Criteriul 2:** sit aflat proprietatea publică a autorităților locale. Acest criteriu a fost aplicat unui număr de 552 de situri rezultate după aplicarea criteriului 1,

și criteriul aferent cerințelor din Caietul de Sarcini al proiectului PHARE 2006/018-147.03.03/4, "Asistență tehnică pentru pregătirea unei strategii și a unui plan de acțiune pentru reabilitarea siturilor poluate istoric":

- **Criteriul 3:** siturile trebuie să fi fost poluate în urma desfășurării activităților aferente industriei extractive și prelucrătoare, industriei chimice și POPs. Acest criteriu a fost aplicat unui număr de 249 de situri rezultate după aplicarea criteriului 2.

După aplicarea criteriului 3, a rezultat un număr de 18 situri contaminate istoric.

Aplicarea criteriilor 1, 2 și 3 a fost realizată prin intermediul sistemului automat de filtrare al bazei de date CoSIS de la ANPM.

Datele din chestionarele disponibile în sistemul CoSIS, corespunzătoare celor 18 situri, au fost analizate detaliat pentru evaluarea unor informații care nu au putut fi filtrate automat de sistem. Acestor 18 situri li s-au aplicat următoarele criterii suplimentare:

- **Criteriul 4:** evitarea dublei finanțări. Prin aplicarea acestui criteriu au fost eliminate siturile aflate în Programul Băncii Mondiale de Închidere a Minelor sau cele care sunt subiect al privatizării PETROM. A rezultat, astfel, un număr de 9 situri la care s-a aplicat criteriul 5.
- **Criteriul 5:** siturile nu sunt în litigiu privind dreptul de proprietate asupra terenului contaminat. A rezultat, astfel, un număr de 6 situri care respectă această condiție.

Etapa a-II-a – Prioritizarea siturilor contaminate istoric

Cele 6 situri rezultate din etapa I de preselecție au fost prioritizate în funcție de punctajul obținut pe baza evaluării de risc pentru sănătatea umană/mediu realizată de sistemul CoSIS, la nivelul ANPM.

Punctajele obținute de cele 6 situri sunt prezentate în tabelul următor:

Nr. Crt.	Cod sit	Denumire sit	Domeniu	Proprietar	Punctaj Final Risc
1	APMDB00085	Amplasament fosta fabrică chimică	Industrie Chimică	Primăria Crangurile	100,16
2	APMPH00200	Batal de depozitare reziduuri petroliere Lacul	Industrie Extractivă și	Primăria Câmpina	82,05

		Peștelui	Procesare		
3	APMPH00202	Teren-zonă Rafinării Steaua Română	Industrie Extractivă și Procesare	Primăria Câmpina	81,46
4	APMCJ00022	Depozit deșeuri periculoase fosta UCT- Poșta Rat	POPs	Primăria Turda	70,56
5	APMCJ00020	Depozit deșeuri periculoase UCT - batal Arieș	Industrie Extractivă și Procesare	Primăria Turda	65,63
6	APMCJ00029	Depozit mal drept Arieș	POPs	Primăria Turda	52,51

Etapa a-III-a – Selecția proiectelor pilot pentru finanțare din Fonduri Structurale

În urma celor două etape menționate mai sus, au fost selectate următoarele situri (câte unul pentru fiecare din cele trei tipuri de activități) pentru care vor fi pregătite aplicații de finanțare în cadrul POS Mediu:

1. Amplasament fosta fabrică chimică (Primăria Crângurile) – punctaj 100,16 – domeniu industrie chimică;
2. Batal de depozitare reziduuri petroliere Lacul Peștelui (Primăria Câmpina) – punctaj 82,05– domeniu industrie extractivă și prelucrătoare;
3. Depozit periculoase UCT – Poșta Rat (Primăria Turda) – punctaj 70,56 - domeniu POPs;

Photo 1. Pines woodland on the Site. HCH piles can be observed as well as the dig in by trespassers who sell the lindan waste as pesticide.

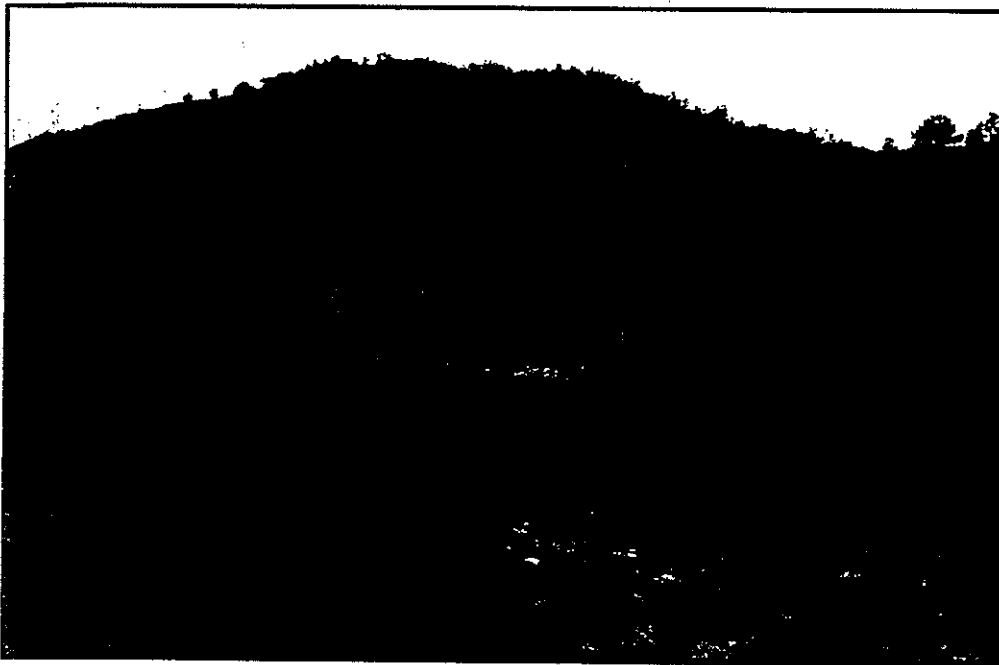

Photo 2. Looking to the north boundary of the Site.

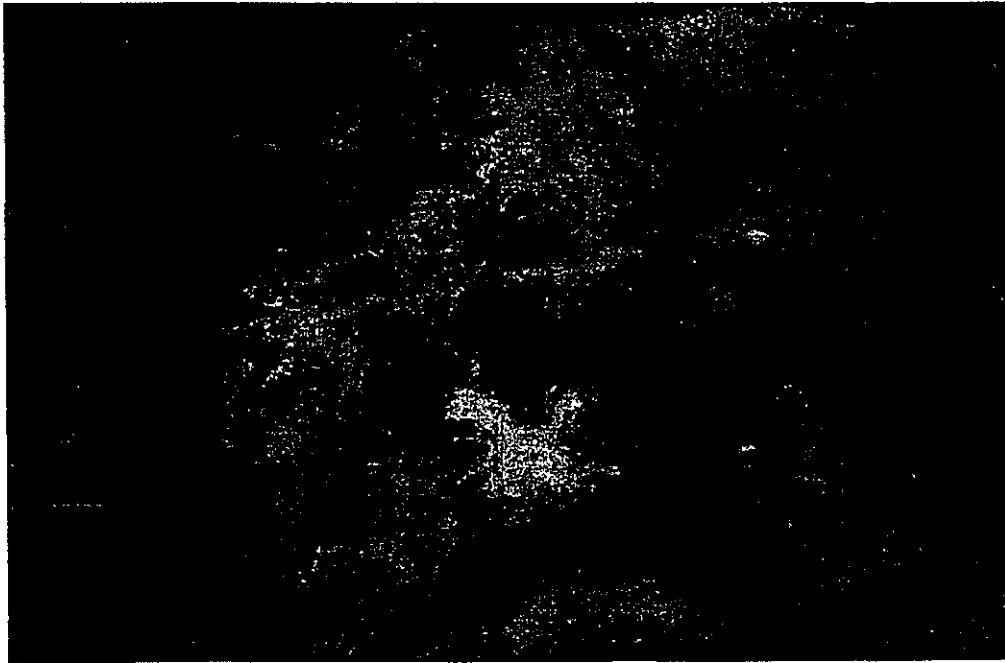

Photo 3. Discolorated soil surface on the Site indicated the HCH presence as well as odours.

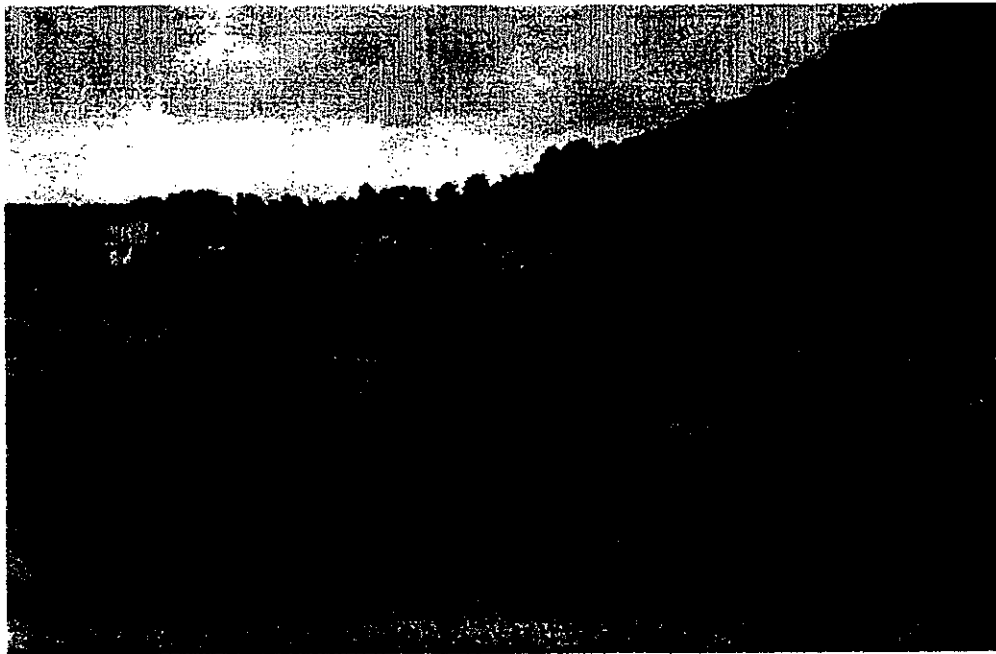

Photo 4. Looking to the west boundary of the Site. Residential dwellings can be observed adjacent north to the Site.

Photo 5. The Sarat (Salted) Stream cross the Site.

Photo 6. Piles of HCH present on the Site.

4.5

Photo 7. Pines woodland on the Site. Warning sign is present.

Photo 8. The warning: " TOXIC WASTE ANY USAGE RESTRICTED".

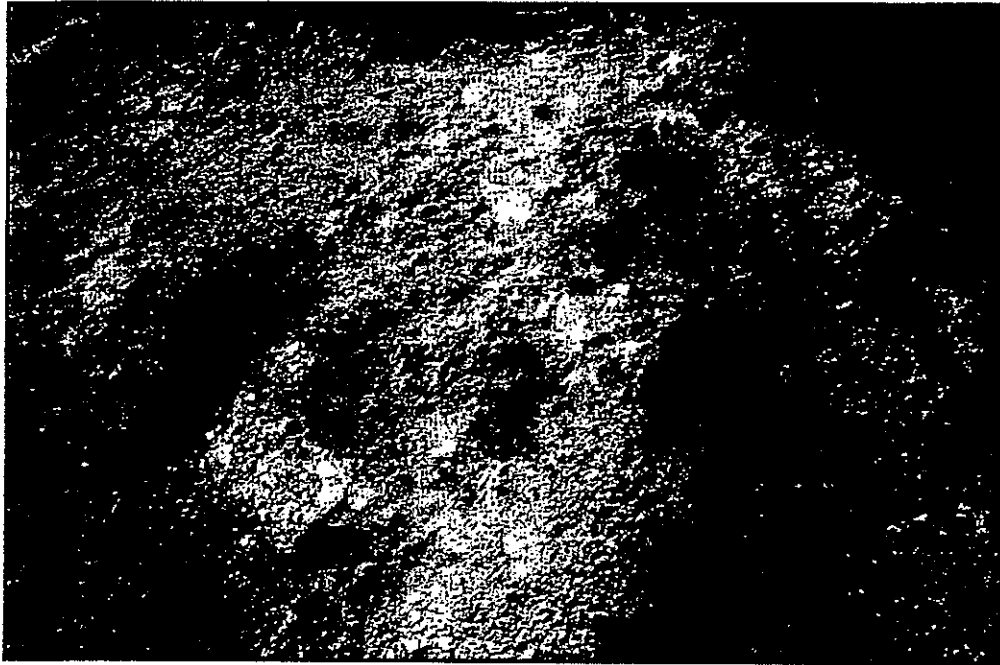

Photo 9. Signs of trespassers o the Site.

45

1. SIT BATAL ARIES

- Proprietar din 1984 Statul Roman, Uzila Chimica Turda, iar in prezent Municipiul Turda
- Este situat in zona limitrofa soselei Turda-Alba Iulia
- Suprafata totala a sitului este de 1,2 ha
- Principalii poluanti ai sitului sunt: hidroxidciclohexanul (HCH), metalele grele si compusi ai acestora
- Din punct de vedere hidrogeologic, situl se afla pe un "acvifer cu nivel liber cantonat in roci sedimentare neconsolidate", fapt care permite poluantilor sa migreze in sol si sa ajunga cu usurinta in emisarul din apropiere, raul Aries;
- adacimea aproximativa a depozitului pana la freatic este de 5 metrii, iar distanta pana la raul Aries, 10 m;

2. SIT DEPOZIT MAL DREPT ARIES, SPATELE STADIONULUI MUNICIPAL

- Proprietar este statul Roman din anul 2011 prin Municipiul Turda
- este situat in albia majora a raului Aries
- suprafata sitului este de 0,0846 ha
- litologia solului este formata din argila nisipoasa si petris, starturi permeabile , care permit cu usurinta infiltrarea poluantilor in sol si mai departe in rau.

3. SIT POSTA RAT

- Proprietar Municipiul Turda din 2011
- este situat in zona Posta Rat la aproximativ 400m fata de albia raului Aries
- depozitul a fost inundat de mai multe ori,
- in prezent se implementeaza un proiect de decontaminare a acestei zone, poluate cu HCH (reziuu principal rezultat din productia Uzinei Chimice Turda) si alte metale grele , pe o suprafata de 10 ha;
- litologia solului este de tip argila nisipoasa si pietris, fapt care permite poluantilor sa migreze cu usurinta in sol;

Filtru

Sortare dupa: Denumire Site Directie Ascending

Pagina nr. 1 din 3

Site Cod	Nume APM	Numele Sitului	Localitate	Actiuni
APMCJ00004	APM Ciuj	depozit carburanti al S.C.M&H OIL	MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA	Selectare
APMCJ00010	APM Ciuj	depozit de deseuri ind. al S.C.Somes SA	URISOR	Selectare
APMCJ00012	APM Ciuj	Depozit deseuri municipale	MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA	Selectare
APMCJ00015	APM Ciuj	Depozit deseuri municipale	MIHAILEAZA	Selectare
APMCJ00016	APM Ciuj	Depozit deseuri municipale	POIENI	Selectare
APMCJ00011	APM Ciuj	Depozit deseuri municipale	MUNICIPIUL TURDA	Selectare
APMCJ00018	APM Ciuj	Depozit deseuri municipale	ORAS HUEDIN	Selectare
APMCJ00017	APM Ciuj	Depozit deseuri municipale	VAD	Selectare
APMCJ00014	APM Ciuj	Depozit deseuri municipale	CAPUSU MARE	Selectare
APMCJ00013	APM Ciuj	Depozit deseuri municipale	MUNICIPIUL CAMPIA TURZII	Selectare

Ascunde/afiseaza Lista Situri

Depozit deseuri municipale (MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA)

Sortare dupa: Denumire Site Directie Ascending

2 Pagina nr. 12 din 3 Afiseaza

Site Cod	Nume APM	Numele Sitului	Localitate	Actiuni
APMCJ00019	APM Cluj	Depozit deseuri municipale	ORAS GHERLA	Selectare
APMCJ00020	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT - batai Apes	MUNICIPIUL TURDA	Selectare
APMCJ00021	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT - Constructorul SCCA Cluj-Napoca	MUNICIPIUL TURDA	Selectare
APMCJ00024	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT - ferma Avicola - Bogata	BOGATA	Selectare
APMCJ00023	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT - incinta unit. amenajistica O.S. Turda	MUNICIPIUL TURDA	Selectare
APMCJ00025	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT - Mina Vitcazu	MIHA VITCAZU	Selectare
APMCJ00026	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT - Nuha Trading	MUNICIPIUL TURDA	Selectare
APMCJ00022	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT - Posta Rat	MUNICIPIUL TURDA	Selectare
APMCJ00027	APM Cluj	Fabrica de oxicolorura de cupru a S.C.Reicon Trading S.R.L	MUNICIPIUL TURDA	Selectare
APMCJ00006	APM Cluj	Halda de zgarura a S.C.Mechel SA	MUNICIPIUL CAMPPIA TURZII	Selectare

Sortare dupa: Denumire Site Directie Ascending

≤ Pagina nr. 2 din 3

Site Cod	Nume APM	Numele Sitului	Localitate	Actiuni
APMJC00019	APM Cluj	Depozit deseuri municipale	ORAS GHERLA	<input type="button" value="Selectare"/>
APMJC00020	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT- Napoca	MUNICIPIUL TURDA	<input type="button" value="Selectare"/>
APMJC00021	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT- Constructorul SCCA Cluj-Napoca	MUNICIPIUL TURDA	<input type="button" value="Selectare"/>
APMJC00024	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT- Napoca	ROSAVA	<input type="button" value="Selectare"/>
APMJC00023	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT- incinta unit. amenajistica O.S. Turda	MUNICIPIUL TURDA	<input type="button" value="Selectare"/>
APMJC00025	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT- Napoca	MUNICIPIUL TURDA	<input type="button" value="Selectare"/>
APMJC00026	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT- Nuha Trading	MUNICIPIUL TURDA	<input type="button" value="Selectare"/>
APMJC00022	APM Cluj	Depozit deseuri periculoase UCT- Poarta	MUNICIPIUL TURDA	<input type="button" value="Selectare"/>
APMJC00027	APM Cluj	Fabrica de oxicolorura de cupru a S.C.Reicon Trading S.R.L.	MUNICIPIUL TURDA	<input type="button" value="Selectare"/>
APMJC00006	APM Cluj	Halda de zepura a S.C.Mechel SA	MUNICIPIUL TURDA	<input type="button" value="Selectare"/>

Filtru

Sortare dupa: Denumire Site Directie Ascending

Pagina nr. 3 din 3 [Alteza](#)

Site Cod	Nume APM	Numele Sitului	Localitate	Actiuni
APIICJ00028	APII Cluj	Halda deseuri industriale a S.C. Lacosin S.R.L.	MUNICIPIUL DEJ	Selec
APMCJ00008	APM Cluj	Halda si lizaj de dechirare cartonati	NAVA	Selec
APIICJ00007	APII Cluj	Iaz de decantare al S.C. Mechel S.A.	MUNICIPIUL CAMPIA TURZII	Selec
APMCJ00009	APM Cluj	Iazul Bulgare - Mierla	PAUSORA	Selec
APIICJ00001	APII Cluj	sectie a S.C. Armatura S.A.	MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA	Selec
APMCJ00002	APM Cluj	sectie a S.C. Compositaj S.A.	MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA	Selec
APIICJ00003	APII Cluj	sectie a S.C. Elmet S.A.	MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA	Selec
APMCJ00005	APM Cluj	Sectii dezafectare ale S.C. Machals S.A.	MUNICIPIUL CAMPIA TURZII	Selec

[Ascunde](#) [Lista Situri](#)

Depozit deseuri municipale (MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA)

Prizii

- A. Evaluator
- B. Date Generale
- C. Proprietari/Operator
- D. Acte Reglementare
- E. Activitati
- F. Caracteristici
- G. Studii
- H. Evaluare Risc
- I. Observati

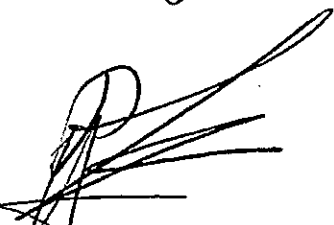
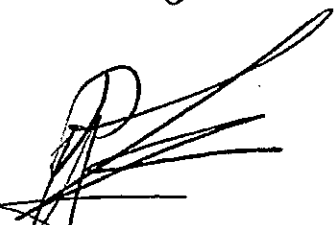

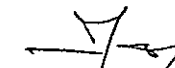
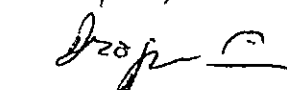

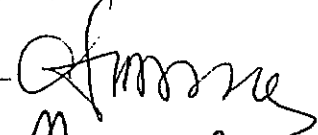
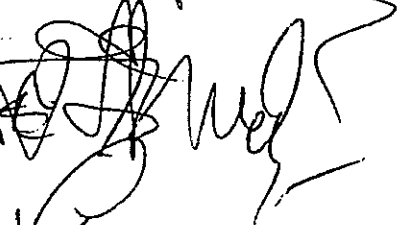
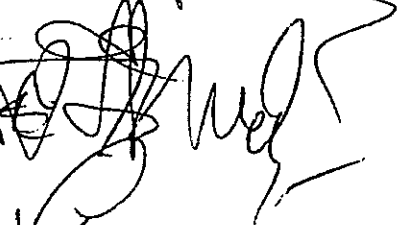

Tot în urma acestor activități de producție și exploatare, au rezultat 4 situri contaminate istoric care încă mai există în Turda, nefiind decontaminate și care încă prezintă un real pericol pentru populație.

În urma celor prezentate în expunerea de motive, această inițiativă legislativă are în vedere următoarele beneficii, ce se doresc a fi acordate locuitorilor municipiului Turda și pe o rază de 8 km în jurul acestei localități, precum și persoanelor care au desfășurat sau desfășoară activități lucrative în această localitate, timp de cel puțin 30 de ani consecutivi:

- acordarea dreptului de pensionare cu 2 ani anticipat, în condiții speciale de muncă;
- ridicarea plafonului la medicamentele compensate pentru afecțiunile cauzate de expunerea la poluarea din aer;
- decontarea tratamentului pentru diferitele forme de cancer a căror apariție este favorizată de poluarea mediului înconjurător.

Inițiator:

- 1 Deputat ALDE - Vicențiu-Mircea IRIMIE
- 2 Dep. ALDE Poon Molodtsov
- 3 Deputat ALDE Alina Căstănică
- 4 Deputat PSD Iu Coarță
- 5 Deputat PNL Elena Fănușă Reușă
- 6 Deputat PNL Radu Zlati
- 7 Senator PSD Alexandra Codrea
- 8 Dep. UDMR MATE' ANDRÁS
- 9 Dep. PNL OROS HECHITA ADRIANA

- 10 deputat PSD CRISTEA AURELIA
- 11 GURTAU ADRIAN MP.
- 12 LASZLO ATTILA UDMR
- 13 TANASESCU ANDREI ALDE
- 14 IANUSI AURELIAN ALDE
- 15 PROZUNANU CATALIN ALDE
- 16 MEGRUT CORNELIA Dep ALDE
- 18. AVRAM CONSTANTIN Dep. ALDE -
- 19 CUPA ION Dep ALDE
- 20 Bogdan Ciucan ~~deputat~~
- 21 Golan Constantin Dep ALDE
- 22. DANIEL CONSTANTIN ALDE
- 23. IANUSI DANIEL ALDE
- 24. DAN BORBIDEANU PSD

ROMANIA

Parlamentul României

Grupul Parlamentar ALDE

Camera Deputaților

Senat

Lege privind protejarea și sprijinirea familiilor afectate de emisiile de pulberi, gaze și vapori provenite de la fostele fabrici, uzine și întreprinderi din raza municipiului Turda

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. 1 – (1) Persoanele care locuiesc în zona municipiului Turda, cu domiciliul stabil de cel puțin 30 de ani consecutivi, precum și persoanele care, indiferent de domiciliu, desfășoară sau au desfășurat activități lucrative în zona mai sus menționată timp de 30 de ani consecutivi, beneficiază de prevederile legale privind pensionarea cu 2 ani anticipat, cu condiția îndeplinirii stagiului de cotizare.

(2) Zona municipiului Turda, cuprinde municipiul Turda, municipiul Câmpia Turzii, comuna Mihai Viteazu, comuna Săndulești și sat Copăceni.

(4) Persoanele prevăzute la alin. (1) beneficiază de compensare integrală din bugetul Ministerului Sănătății a medicamentelor prescrise pentru tratamentul bolilor cauzate de condițiile de mediu din zona menționată.